

La força del socialisme catalanista i federal

**Proposta de Ponència marc de l'onzè Congrés del
Partit dels Socialistes de Catalunya (PSC-PSOE)**
Barcelona, 18-19-20 de juliol de 2008

1. El socialisme català

- a. El nostre socialisme**
- b. Els nostres valors**
- c. El projecte polític del socialisme català i els seus trets distintius**

- i.** El catalanisme social i federal
- ii.** L'aposta pel municipalisme
- iii.** El federalisme com a filosofia i principi d'articulació territorial
- iv.** Europa, un marc de progrés i convivència

2. Un socialisme modern per als reptes del futur

- i.** Nous canvis socials que generen riscos i incerteses
- ii.** L'impacte de la globalització
- iii.** Una nova idea de progrés
- iv.** El creixement de la diversitat i el reconeixement de les identitats
- v.** Reivindicació i renovació de la política

3. Nou impuls de les polítiques socialistes

- i.** Una economia dinàmica i competitiva al servei de la cohesió social i el creixement sostenible
- ii.** Plena ocupació de qualitat
- iii.** Una societat en aprenentatge permanent
- iv.** Una societat de paritat entre homes i dones
- v.** Societat de benestar i suport a les famílies

4. El nou impuls del PSC

- i.** Modernitzar el nostre discurs, agenda i llenguatge; proporcionar un relat entenedor i un horitzó engrescador
- ii.** La relació amb el nostre electoral tradicional
- iii.** Representar millor la cultura del treball, els seus valors i les seves noves expressions
- iv.** Obrir espais a nous protagonistes
- v.** La relació amb els i les joves
- vi.** Un nou concepte i una nova visió de la gent gran
- vii.** Impuls de la proximitat
- viii.** Millorar la nostra capacitat de representar els sectors més dinàmics
- ix.** Escoltar millor la societat i oferir el partit com a instrument per a debatre i impulsar reformes
- x.** Promoure campanyes de mobilització social i de participació electoral

1. EL SOCIALISME CATALÀ

Som socialistes

Enguany celebrem els trenta anys del naixement del Partit dels Socialistes de Catalunya (PSC-PSOE). És un bon moment per a repensar i reformular els principis que han fonamentat l'acció dels socialistes al llarg d'aquests anys, amb la intenció de projectar-la vers el futur.

Ens proposem fer una definició clara del nostre ideari, i de les nostres polítiques, tot pensant en la manera més àmplia i a la vegada propera de poder fer arribar al conjunt de la ciutadania i de la nostra militància i simpatitzants el que som, el que representem i el que volem per al nostre país

El PSC nasqué en un context històric molt especial, i aconseguí recollir i interpretar les ànsies, els valors i les il·lusions de bona part dels ciutadans, com s'ha anat demostrant elecció rere elecció.

Tanmateix, al llarg d'aquests trenta anys el país s'ha transformat de manera molt important. Algunes transformacions són equivalents a les viscudes per les societats occidentals, d'altres són específiques de la situació de Catalunya en el context espanyol.

En el cas concret de Catalunya, el canvi polític més important en aquests trenta anys ha estat el naixement i estabilització d'un nou poder autonòmic encarnat pel govern de la Generalitat.

El PSC ha sabut configurar un discurs ben travat sobre les bases de 1978, l'àmplia experiència de govern municipal des de 1979 i la llarga experiència de govern socialista a Espanya (1982-1996; 2004-2008).

No obstant l'allunyament fins el 2003 del govern autonòmic, va dificultar l'elaboració i difusió d'un projecte propi per a Catalunya. L'experiència de govern de la Generalitat des de 2003 està posant les bases perquè qualli un projecte progressista de país pel segle XXI, el projecte del catalanisme social.

La confiança dels ciutadans en el nostre projecte, en els nostres plantejaments, i en els nostres representants, és un actiu molt important, i ha de guiar la nostra acció. Som dipositaris de les esperances i anhels de la majoria de catalans i catalanes. Tenim una gran responsabilitat per davant, molta feina per fer i un compromís ferm amb la defensa dels interessos de Catalunya.

Som el partit de la defensa dels treballadors i treballadores, el partit de les classes i sectors més desfavorits. El nostre compromís principal és el de treballar per a aquells que menys tenen i aquells que no tenen de tot. No hi ha manera més contundent i precisa de definir el què és ser i sentir-se socialista.

La nostra història està lligada al moviment obrer i és l'impuls constant de les reformes i les conquestes socials allò que ens ha fet avançar i ha fet avançar la societat. La nostra història és una història de reptes, de lluita, però també d'optimisme, perquè els valors que la inspiren han anat arrelant progressivament al cor i al cervell de les persones.

El socialisme, de manera global, té com a objectiu la reducció i la progressiva eliminació de les desigualtats i la injustícia. Som plenament conscients que la lluita contra les desigualtats i la construcció d'una societat més justa, impliquen en primer lloc la capacitat d'impulsar el dinamisme econòmic de la nostra societat i l'augment del seu potencial solidari dins i fora de les nostres fronteres.

El projecte del PSC se sustenta, en primer lloc, en la fidelitat a la nostra història, als nostres orígens, als nostres valors i, en especial, a la defensa de la reducció i eliminació progressiva de les desigualtats i els conflictes socials. El nostre gran actiu és aquesta història, aquests valors, la tradició de pensament socialista i la nostra experiència de govern i de servei a la ciutadania.

En segon lloc, en traduir els valors que ens guien en propostes polítiques concretes, de caire social i d'esquerres, capaces d'aglutinar les més àmplies majories. En aquest punt, creiem en la democràcia com el requisit indispensable per impulsar la transformació de la realitat a través de la política. No hi ha cap altre mètode per mesurar la valoració que els ciutadans fan de l'acció política que la seva lliure expressió a les urnes. Els ciutadans no s'equivoquen. Quan guanyem és que ho hem merescut. Quan perdem, és que no ho hem fet prou bé. I si es redueix el nostre suport electoral, cal buscar les causes, en primer lloc, en la feina realitzada i en les propostes que hem formulat als electors i electores.

No obstant, la democràcia no pot quedar reduïda a la participació electoral. Les eleccions són la mesura de l'eficàcia de l'acció política. Però la democràcia, la participació, no són sols mecanismes a exercir un cop cada quatre anys. La participació sols és possible a través d'un alt grau d'informació, de l'accessibilitat dels càrrecs polítics, i de l'existència de mecanismes concrets que la permetin i l'estimulin.

Ens reafirmem en la nostra identitat política: som socialistes. Formem part d'un ampli corrent de pensament a nivell mundial format pels que estem convençuts que un món millor és possible. I que serà un món en el que les persones gaudiran dels mateixos drets, d'una igualtat real d'oportunitats. Serà un món en què res no serà jutjat pel seu preu, sinó pel seu valor. Serà un món en què la societat s'organitzarà per tendir a l'ideal segons el qual cada persona tindrà cobertes les seves necessitats i que cada persona aportarà segons les seves possibilitats. No ens resignem davant les injustícies, les desigualtats, la pobresa, l'exclusió, la manca de llibertat, la negació dels drets humans.

Els socialistes som internacionalistes, les nostres idees ens agermanen per sobre de les fronteres. Però els socialistes ens comprometem també amb el nostre entorn més immediat. Per això podem dir que som catalanistes i som socialistes per les mateixes raons. Perquè volem construir a Catalunya una societat basada en la justícia. Catalanisme i socialisme són per a nosaltres indistingibles. Són alhora sentiment i compromís.

Per això, volem per Catalunya un futur optimista; volem i treballarem per una Catalunya amb empenta, líder, amb cohesió i justícia social, integradora, amb serveis públics per tots, solidària, forta econòmicament i social, amb un reforçament de la nostra història, tradicions i cultura.

El nostre gran repte és enfortir la vigència i l'eficàcia del projecte del socialisme democràtic, catalanista i federal, defensant l'autogovern i la millora del finançament de Catalunya, el desenvolupament ple de l'Estatut i unes relacions d'unitat i amistat amb Espanya, impulsant l'evolució federal de l'Estat de les Autonomies.

a. El nostre socialisme

Els orígens del socialisme arrenquen en veus diverses del segle XIX, des d'on naixerà una cultura política nova, amb l'auge del moviment obrer i la formació de la Primera Internacional. Aquí apareix el somni d'unir persones de diferents nacions, per tal d'emancipar individus amb una creença de progrés, mitjançant l'extensió d'una vida digna, que per això havia de ser més justa i igualitària, i d'aquesta manera, construir una societat més lliure i democràtica.

Les persones han estat sempre un eix vertebrador del socialisme, i en aquest propòsit ideològic les fronteres mai no han estat un obstacle per evitar preocupar-se de la injustícia social a nivell global.

A Catalunya i Espanya aquesta tasca parlamentària compromesa amb la democràcia i el socialisme va començar amb l'obtenció del primer escó de diputat per a Pablo Iglesias l'any 1910, tot i que molts anys abans, durant el sexenni revolucionari, l'any 1869, els treballadors catalans i les treballadores catalanes ja havien elegit el primer diputat obrer del país, Pau Alsina.

A més de la tradició obrera i socialista, la Revolució Francesa de 1789, amb els principis ideològics d'igualtat, de llibertat i de fraternitat, han estat d'intensa influència per al socialisme en general, i el català en particular. Una llibertat que requereix necessàriament respecte envers les identitats diverses i els pensaments heterogenis; una igualtat que no permet tolerar les situacions d'injustícia social, perquè priven del desenvolupament cultural de què requereix la democràcia; una fraternitat que obliga a no despreocupar-se dels territoris més enllà de fronteres nacionals, alhora que no oblidem la pròpia identitat.

Els socialistes catalans ens sentim hereus també d'una tradició que té les seves fonts als anys 30 del segle XX, el socialisme liberal, un pensament integrador dels ideals de llibertat i justícia. Per a nosaltres el socialisme és també una filosofia de la llibertat, el desenvolupament lògic, portat a conseqüències extremes, del principi de llibertat. Un liberalisme "en acció" dirigit a assolir les màximes cotes de llibertat per al màxim nombre de ciutadans.

Aquest és un socialisme que no renuncia a cap dels seus principis, però els passa a tots pel sedàs de la realitat. Un socialisme que assumeix una actitud realista, que no eludeix cap de les contradiccions generades per la doctrina tradicional, tampoc la que contraposava internacionalisme i identitat nacional. I per això assumim plenament el catalanisme com a element definitori del nostre projecte i estem compromesos a construir un projecte nacional per al nostre país.

En les properes dècades del segle XXI el socialisme haurà de defensar no només una societat justa, sinó una nova utopia, en societats molt més diverses i heterogènies. Caldrà construir, doncs, una nova utopia, basada en l'aprofundiment democràtic, l'avenç en la justícia social, i el reconeixement de la diversitat com a eix d'articulació de la societat i del propi sistema democràtic. Una nova utopia allunyada de veritats absolutes ubicades en un passat remot i imaginat, o en abstractes futurs gloriosos.

En el segle de la globalització i de la societat del risc és més imprescindible que mai un bri d'esperança i d'il·lusió, una cerca de justícia al bell mig d'un planeta que en temps real ens mostra tota la brutalitat, el dolor, la injustícia, la intolerància, la fam, la marginació, i la violència, que marquen el dia a dia de centenars de milions de persones arreu del món.

En un temps en què les noves tecnologies permeten poder pensar a nivell global, a la vegada que actuar des del món local, caldrà començar a construir el nou segle a partir de la promoció d'una ciutadania en llibertat, capaç d'exercir els seus drets en un marc de govern pròxim, emmarcat en un sistema de govern multinivell articulat de forma federal.

b. Els nostres valors

Els valors en política

Ens trobem en una època catalogada de pensament líquid, en la qual, aparentment, sembla no haver-hi valors sòlids que es mantinguin en el temps, i en què el propi sistema de transmissió de valors està en crisi: la família, l'escola i l'entorn social són ara fortament matisats pels mitjans de comunicació o la publicitat. Una època caracteritzada per un progressiu procés d'individualització i, per tant, de desvinculació de l'individu respecte a la societat. Un temps en què manquen respostes col·lectives als problemes individuals i en què manquen discursos amb voluntat d'oferir una explicació global de la societat i la seva evolució, en un moment en què els

valors absoluts que eren la base de les ideologies amb una visió complerta i tancada de l'ésser humà i de la societat han desaparegut.

En aquest marc, des de diverses perspectives hi ha qui ha defensat una visió tècnica o asèptica de la política, defensant que la política s'havia de reduir a la bona gestió dels afers públics, a la gestió més eficient d'aquells aspectes que servien per ordenar la vida de les persones. Aquesta "política sense valors" sovint ha desorientat també l'esquerra quan s'ha limitat a la gestió administrativa de la realitat, allunyant-se de l'energia que l'alimenta: la utopia, l'anhel transformador, el debat i la participació.

Aquesta visió de la política, per a nosaltres, no es correspon amb la realitat. L'esquerra ha aportat des de sempre una política basada en valors, inspirada en una determinada concepció dels valors en el quals s'hauria de basar un societat perfecta. Certament aquesta societat perfecta, ideal, no existeix ni existirà.

El socialisme democràtic no pretén arribar a un model social preconcebut i dissenyat com a acabat i perfecte, sinó que pretén la progressiva transformació de la societat en un procés de construcció permanent, en un procés de persecució contínua dels valors que compartim i que donen sentit al nostre projecte, i és per això que aquesta utopia esdevé necessària, per orientar les nostres polítiques en direcció a la realització d'aquests valors.

La dreta també ha explotat determinats valors com a base del seu discurs i de les seves polítiques, i almenys des dels anys 80 del segle passat està recercant l'hegemonia ideològica dels seus valors en el cos social, per obtenir així l'hegemonia política i electoral que persegueix per a poder desenvolupar els seus programes.

En aquest context emergeix la necessitat que l'esquerra, i els socialistes en particular, fem un especial esforç per difondre i buscar l'hegemonia dels nostres valors, uns valors que donin sentit a la vida en societats complexes com la nostra. Aquesta necessitat no està trobant una resposta clara en un esquerra sovint desorientada pels canvis en les estructures socials i econòmiques, i que ha arribat a creure's l'insistent missatge llançat per la dreta des de la caiguda dels sistemes comunistes, el tan conegut discurs de la crisi de l'esquerra.

No obstant, disposem dels instruments teòrics necessaris per a realitzar una anàlisi de la realitat social actual, i per a proposar les alternatives que ens acostin progressivament a una societat més justa, i disposem també d'uns valors que orientin la direcció de les transformacions que volem impulsar, la qual cosa ens permet mobilitzar una àmplia majoria social al voltant del projecte socialista, un projecte comú en base a valors compartits.

Els socialistes pensem que una bona política és un "política de sentit", és a dir, una política que proporcioni una lògica explicativa a allò que es fa, que assenyali objectius a assolir i dibuixi un camí de transformacions per aconseguir-ho. Una política, per tant, guiada per uns valors que donen sentit a l'acció política i que configuren un relat sense el qual, no hi ha política més enllà de les polítiques.

En un moment com l'actual, en què ens proposem donar un nou impuls al socialisme català, ens cal establir de forma nítida el perfil del nostre projecte, i definir els valors que inspiren la nostra acció política, i que ens han de guiar per a construir una societat més justa.

Els valors del socialisme democràtic

Els homes i les dones que, arreu del planeta, hem decidit posar en comú els nostres esforços i les nostres capacitats en l'intent de construir col·lectivament el socialisme, ho hem fet perquè compartim, alhora, un profund anhel d'assolir una societat justa, i una íntima i profunda convicció que les persones som capaces d'organitzar-nos millor en comunitat. I en el marc de

la globalització i de la creixent interdependència de les nostres societats, aquest anhel no serà possible d'assolir només en el nivell nacional.

Aquesta convicció profunda de la nostra capacitat de construir un futur millor ens ha portat a descartar la inacció i a organitzar-nos per empènyer la història en aquesta direcció, és a dir, ens ha dut al terreny de la lluita política i social.

Aquest anhel compartit de bastir una societat justa és un element que es troba present en tota la història de la humanitat, i ha mantingut al llarg dels temps la seva capacitat d'estimular idees en el pensament dels homes i dones progressistes, i d'impulsar-los a l'acció.

Els valors que informen el pensament socialista es troben resumits en la tríade "Llibertat, igualtat, solidaritat", hereva del pensament il·lustrat de la Revolució Francesa. Aquests tres conceptes, per als socialistes, són indestruïbles l'un de l'altre, en un conjunt coherent que conforma la nostra manera d'entendre el món.

Aquests són els valors que guien el nostre pensament i la nostra acció, i que es contraposen als privilegis, les desigualtats, i l'individualisme insolidari. Uns valors que són plenament vigents i que ens serveixen per a formular, comunicar i desenvolupar la nostra acció política per tal de donar respostes als problemes socials.

El nostre socialisme és un ideal de valors compartits que pretén assolir i assegurar la plenitud individual i el benestar col·lectiu de la societat. Una societat en què el progrés científic i tècnic i el desenvolupament econòmic siguin instruments per al desenvolupament social, cultural i individual. Una societat en què ningú no se senti discriminat o marginat per raons d'origen social o ètnic, sexe, estat físic o mental, orientació sexual, religió o idees polítiques.

El nostre objectiu últim, per tant, és la consecució d'una societat d'homes i dones que cooperen entre si en base als valors de la llibertat, la igualtat i la solidaritat, i de la qual s'eradiqui l'explotació, l'opressió o la dominació de qualsevol tipus entre les persones, i on aquestes sàpiguen relacionar-se amb el medi natural de manera eficient i sostenible.

Són aquests valors, plenament vigents, els que donen sentit al projecte que defensem, i ens identifiquen com un actor diferenciat i amb perfil propi en la vida col·lectiva.

a. Llibertat

El socialisme pretén la definitiva emancipació de totes les persones respecte a qualsevol forma d'explotació, opressió o dominació. Els socialistes donem, per tant, un contingut ple al valor de la llibertat, entesa com la possibilitat de cada individu d'actuar amb plena autonomia en la determinació de la seva voluntat; si bé l'aplicació dels nostres valors s'ha d'actualitzar tenint en compte els canvis en les nostres societats.

Ara bé, l'individu no és un ens aïllat, les persones som éssers eminentment socials, per la qual cosa els socialistes, lluny de les ficcions doctrinals dels liberals a ultrança, sabem que la llibertat individual té una dimensió social.

En primer lloc, perquè segueix essent necessari que la llibertat individual d'un mateix respecti i es complementi amb la llibertat de la resta dels nostres congèneres.

En segon lloc, perquè la realització de la llibertat individual de cadascú no és assolible sinó a través del reconeixement i regulació de l'exercici d'una sèrie de llibertats civils i polítiques que donen contingut a la llibertat essencial de cada persona i fan possible la convivència en societat.

Però encara més enllà, perquè els socialistes considerem que, a més de les qüestions que acabem d'exposar, en les que es va fonamentar el naixement de l'Estat de Dret, la dimensió social de la llibertat comporta que, per a poder considerar que algú gaudeix realment i de forma completa de la seva llibertat, resulta necessari poder afirmar que aquest algú gaudeix d'una seguretat en l'àmbit material que li permeti fer un ús efectiu de la seva llibertat potencial.

Des d'un punt de vista socialista, els valors de la igualtat i la llibertat es complementen necessàriament, es modulen i es limiten mútuament, permetent la convivència i l'harmonia social. La regulació social de la llibertat esdevé un element essencial per garantir la igualtat entre les persones.

En aquest sentit, podem afirmar que el socialisme és també una filosofia de la llibertat, basant-se en la transformació real de les estructures socials per aconseguir la plena realització de la llibertat individual. El socialisme és el desenvolupament lògic del principi de llibertat, al qual en la nostra concepció va associada indefectiblement una alta exigència de responsabilitat, ja que l'individu plenament lliure és alhora plenament responsable dels seus actes.

I, per tant, el socialisme democràtic esdevé una referència indispensable per a governar societats complexes que funcionen en el marc d'economies de mercat avançades. Unes societats en què al valor absolut de la llibertat cal incorporar-hi la responsabilitat individual i la cultura de l'esforç i del treball.

Reivindiquem, doncs, un concepte de llibertat lligat a la responsabilitat cívica i al compromís amb la societat. Una llibertat indestruïble del compromís amb la democràcia. Una democràcia basada en la utilització d'instruments col·lectius útils i eficaços per a promoure canvis socials i polítics.

b. Igualtat

Per als socialistes, la idea de la igualtat és un element nuclear dels nostres valors, la pedra de toc de la tríade. Front als corrents de pensament que conceben la desigualtat entre les persones com una situació natural i inevitable, i partir d'aquesta concepció integren les desigualtats en el seu sistema de pensament com un factor negligible, i també front a aquells altres corrents de pensament que es conformen a predicar la igualtat formal, purament normativa, els socialistes concebem la igualtat com una aspiració a realitzar materialment, remouent els obstacles que, en la societat, impedeixen la igualtat efectiva de cadascun dels seus membres.

Els socialistes no considerem que els alts nivells de desigualtat existents siguin naturals o deguts només a les diferències de talent i d'esforç entre les persones, sinó que es produeixen fonamentalment a conseqüència de les estructures econòmiques i socials existents, que s'han anat configurant en funció d'opcions polítiques i econòmiques determinades. Per tant, poden ser també reduïdes pels governs amb, per exemple, polítiques fiscals i salarials progressives, serveis públics de qualitat, i polítiques ambicioses de transferència de recursos.

Creiem fermament que l'acció política és capaç d'anivellar les condicions de vida de les persones per a proporcionar a tothom l'opció d'una vida digna i plena. I és en aquest sentit que entenem la igualtat com una opció política, que els socialistes reivindiquem com a pròpia i definitiva.

En la nostra concepció de la igualtat, aquesta no és concebuda com a sinònim d'uniformitat o d'homogeneïtat, ja que entenem la igualtat com a perfectament compatible amb la diversitat. Els socialistes, per tant, no afirmem que les persones han de ser iguals en un sentit absolut, ja que la nostra és una perspectiva igualitària, no igualitarista. De fet, una de les màximes clàssiques del socialisme, que proposa com a objectiu "a cadascú segons les seves necessitats, de cadascú segons les seves capacitats", és prou il·lustrativa d'aquesta concepció.

Tanmateix, el valor de la igualtat, per als socialistes, està íntimament relacionat amb el de justícia, i és en aquest sentit que utilitzem el concepte de justícia social. D'aquí la nostra defensa del reconeixement dels drets socials i la nostra lluita per assolir el progressiu aprofundiment en aquests, ja que la seva raó última és una raó igualitària, essent aquests drets socials (dret universal a l'educació, a l'atenció sanitària, a les prestacions socials, a l'habitatge, a l'atenció a les situacions de dependència, dret al treball...), eines per anar reduint les desigualtats existents en la societat, en la nostra perenne persecució de l'ideal de la igualtat i de l'assoliment de la justícia social.

La justícia social és la situació ideal d'equilibri i harmonia social que aspirem a assolir a través de la fi de tota discriminació entre els individus i la consecució de la igualtat social. Per aconseguir-la, els socialistes ens proposem no només garantir la igualtat d'oportunitats, sinó desenvolupar una acció política de recerca activa de la igualtat, orientada a minorar de forma progressiva i contínua les desigualtats existents i a corregir permanentment les noves desigualtats. El nostre objectiu, per tant, és avançar en la igualació de resultats a través de la transformació de les estructures socioeconòmiques i de la redistribució de recursos.

Hem afirmat que, per als socialistes, el valor de la igualtat i el de llibertat estan íntimament relacionats, de tal manera que en la nostra concepció d'aquests, l'existència d'un esforç permanent per part del conjunt de la societat per minorar de forma contínua les desigualtats, en un marc de llibertat plena per a cadascun dels seus membres, ha d'anar estretament lligat a la plena responsabilitat individual.

Ara bé, per a fer-ho haurem de superar la lògica de la individualització que domina avui les nostres societats, aprenent a canalitzar les voluntats socials, donant sempre respostes a les demandes en el marc d'allò que és possible, i traçant els límits del que no ho és. Només a partir d'un discurs basat en la igualtat d'oportunitats, la justícia social i el bon funcionament de l'ascensor social, i centrat en reformes factibles, podrem fer un discurs creïble.

c. Solidaritat

La capacitat d'empatia dels éssers humans és un element essencial per a la supervivència individual i en el grup, i té una traducció en el comportament social: la solidaritat (expressada amb el mot "fraternitat" pels revolucionaris francesos de 1789). La solidaritat, que requereix la capacitat d'empatia, ja que és la que ens permet comprendre el punt de vista de l'altre i posar-nos en el seu lloc, implica una corrent d'afinitat i vinculació amb l'altre, d'identificació, compromís i ajuda mútua.

Els socialistes entenem que el valor de la solidaritat és un factor fonamental per a la cohesió social, més enllà fins i tot de la seva fixació en els cossos normatius que puguin regir una determinada societat, ja que concebem la solidaritat com un compromís ètic que fa créixer i enforteix les xarxes de relacions que vinculen les persones i els pobles.

La nostra concepció de la solidaritat està plenament vinculada amb la nostra idea de societat o comunitat, ja que la concebem com una xarxa de vincles, compromisos, interdependències i responsabilitats entre les persones.

Els socialistes ens proposem donar sentit al valor de la solidaritat i al propi concepte de societat, entenent que la societat ha de funcionar com un mecanisme de redistribució de riqueses i d'oportunitats en tots els àmbits, societat en la qual les persones estan absolutament vinculades les unes amb les altres i on el patiment de cap persona no pot ser absolutament aliè per a l'altra. I per aconseguir-ho ens proposem enfortir i flexibilitzar les administracions públiques per a dotar-les de capacitat d'adaptació a les noves necessitats socials i poder així garantir a cada persona, sigui quina sigui la seva situació, una vida digna i plena.

Així, la solidaritat esdevé un valor clau en el nostre pensament, i un element fonamental en el procés de construcció del socialisme, atès que a través d'ella és possible reformular les relacions de les persones entre elles, canviant la lògica de dominació o explotació existent en la societat capitalista per la lògica de la cooperació per al benefici mutu i col·lectiu.

Conclusions

Podem afirmar que molts dels nostres valors, plenament definitoris del socialisme, i del PSC, han esdevingut valors plenament acceptats al conjunt de la societat, i han anat esdevenint integradors i definitoris de la nostra civilització.

En una època de partits de vocació majoritària i que pretenen recollir el més ampli ventall ideològic i social possible, que competeixen en ocasions en un mateix espai electoral, els valors que representem esdevenen un factor clau de diferenciació i es converteixen en importants elements d'adhesió social. Per tant, és a partir d'aquests valors que hem d'afirmar la "personalitat" del partit, la identitat del nostre projecte, i el nostre perfil com a organització.

c. El projecte polític del socialisme català i els seus trets distintius

El Partit dels Socialistes de Catalunya (PSC-PSOE) va ser fundat sobre la base de la *Declaració de Constitució* de juliol de 1978. Aquesta Declaració segueix vigent i no pot ser oblidada per tal com continuen sent primordials els objectius que la inspiren. Els i les socialistes de Catalunya tenim per objectiu construir una societat sense classes, socialista i autogestionària, on no existeixi cap forma d'explotació, dominació, discriminació ni d'opressió nacional o de classe. Els valors permanents de llibertat, igualtat, justícia i solidaritat guien el nostre pensament i la nostra acció, i es contraposen als privilegis, la desigualtat i a l'individualisme predicats per la dreta.

La nostra alternativa socialista es desenvolupa en una nació concreta, Catalunya, amb un marc territorial, una història, una llengua, unes institucions, una cultura, una economia pròpies i amb la voluntat de continuar la seva pròpia història en el marc d'una Espanya democràtica, respectuosa de la realitat plural dels pobles que la componen i compromesa en la seva modernització i en la seva equiparació amb els països més avançats d'Europa.

El PSC és hereu de la important tradició catalana de lluites obreres, populars, republicanes i federalistes que s'enceta a mitjans del segle passat. Els cercles i les societats obreres, els ateneus populars, els sindicats, el moviment cooperatiu i, en general, tots aquells esforços adreçats a l'alliberament dels treballadors i els sectors populars, forgen una part fonamental de la història contemporània que constitueix les nostres arrels. Com a continuadors del moviment socialista i del catalanisme progressista, els socialistes de Catalunya tenim com a objectius inseparables del nostre projecte polític la lluita pel socialisme i per les llibertats nacionals de Catalunya. Portem a terme aquest combat com a partit sobirà i articulats federalment amb el PSOE, en la convicció que la construcció del socialisme a Catalunya, i la mateixa construcció de Catalunya com a nació, no poden estar aïllades de la construcció del socialisme a nivell general ni de la construcció de l'Espanya democràtica com a comunitat de pobles.

El socialisme català ha anat prenent unes característiques que constitueixen una part indestruïble de la seva identitat distintiva: catalanisme, federalisme, municipalisme i europeisme.

I. El catalanisme social i federal

El PSC defensa un catalanisme polític i social de caire plural, en què s'hi puguin sentir representats la majoria de catalans i catalanes. El projecte del PSC aspira a ser el projecte de la majoria dels ciutadans i ciutadanes de Catalunya.

El catalanisme polític és plural i transversal. El catalanisme polític des del seu inici ha estat integrat per visions i concepcions diferents de Catalunya, del futur de la convivència dels catalans i les catalanes i de les prioritats de caràcter econòmic, social i cultural. Els intents de monopolitzar el catalanisme per part d'alguns partits no són més que negacions de la realitat: el catalanisme pertany a Catalunya i a la majoria de catalans i catalanes que, amb la seva voluntat, conformen les majories socials i polítiques.

El catalanisme, en la nostra tradició i en la nostra història, beu del pensament revolucionari que resulta de les revolucions de caire liberal del segle XVIII.

En aquesta tradició de pensament, la nació es configura conceptualment com una agrupació d'individus lliures i iguals, amb una sèrie de drets inherents a ells mateixos, tot i que per al reconeixement explícit i legal de la nació es requereixi la seva adscripció i vinculació a un territori.

Els individus, en el seu procés e volitiu individual, decideixen viure plegats a través del pacte. I així, la nació és el resultat d'un pacte entre subjectes lliures que acorden la convivència de la manera que creuen més adequada. La sobirania, en aquesta concepció, resideix en els individus, que passen de ser considerats súbdits a ciutadans, amb iguals drets i deures. Per això defensem que la nació deriva de la voluntat de les persones.

És partint d'aquestes premisses que el PSC defensa el catalanisme com a moviment integrador i generador de justícia social, defensor i promotor de l'autogovern de Catalunya, i impulsor del federalisme a Espanya.

L'element central del catalanisme polític és la voluntat d'autogovern del poble de Catalunya. Som una nació perquè els ciutadans i les ciutadanes de Catalunya volem autogovernar-nos a través de les nostres institucions.

La nació, per tant, és allò que expressa la voluntat dels ciutadans i les ciutadanes. No és el poble que està al servei d'una idea de Nació abstracta, sinó la nació que està al servei del poble. L'avenç del catalanisme es mesura sobretot pels graus d'autogovern que puguem assolir i per la capacitat d'integració i justícia social que anem assolint de forma progressiva.

Cal diferenciar autogovern de sobirania. El nostre objectiu és reforçar i precisar els continguts polítics del nostre autogovern, en llenguatge i conceptes propis de la realitat sociopolítica del segle XXI i molt particularment en una perspectiva institucional coherent amb la construcció europea.

Per això també defensem que autogovern i nació no són ni sinònims ni preàmbuls d'independència. El PSC no és un partit independentista, sinó que amb la seva defensa de Catalunya i del catalanisme com a pensament polític, vol incidir en la realitat d'Espanya i Europa, reforçant el paper de Catalunya i reclamant aquells instruments que facin del nostre país un motor econòmic i social, alhora que reclamem el ple desplegament del nostre Estatut i les eines que milloren i amplien el nostre autogovern i el nostre finançament.

L'autogovern no pot ser excloent; ha de ser integrador. Per una raó de principi i també per tal d'aconseguir que arrelhi profundament en el si de la societat catalana que està en un procés

d'evolució permanent. Un catalanisme basat només en els aspectes històrics, lingüístics i culturals exclouria dels seus plantejaments una part important de la societat catalana.

Per tant, el catalanisme ha de fabricar catalanistes, no dividir la societat a partir dels diversos graus d'autoidentificació nacional.

El nostre autogovern es veu reforçat si també hi són a favor i el senten com a seu els ciutadans de Catalunya que no s'expressen en català, i/o tenen el castellà o una altra llengua com a pròpia, però entenen que el català és la llengua pròpia de Catalunya, i a més veuen en l'autogovern de Catalunya la millor manera d'exercir els seus drets i de defensar els seus interessos. Per això és important subratllar l'estret lligam entre catalanisme i autogovern, en una doble perspectiva: per una banda, l'autogovern permet la defensa dels interessos de tots els catalans, més enllà de la seva procedència; per l'altra, ofereix la possibilitat de desenvolupar un projecte comú de país en el qual la identitat col·lectiva es va construint dia a dia com a resultat de la dinàmica social i de l'ambició de país, i té la voluntat d'assegurar la continuïtat dels elements lingüístics i culturals que ens ha llegat la història.

El catalanisme que defensem es fonamenta en el reconeixement de la diferència i en un fort disseny unitari, comunitari i integrador. Creiem que tota expressió cultural que hagi arrelat a Catalunya és catalana per definició.

El nostre catalanisme incorpora la diversitat lingüística com a valor de present i de futur a partir del compromís de garantir que el català, la llengua pròpia del país, no sols no retrocedirà sinó que esdevindrà causa comuna de tota la ciutadania., i per això, en el termini més breu possible tothom ha de fer, com a mínim, l'esforç d'entendre'l i ha de rebre les màximes facilitats per poder emprar-lo amb normalitat.

Aquesta és la raó principal que ens va portar, fa més de 25 anys, a defensar un model escolar integrador, adoptant la tècnica de la immersió lingüística. El PSC va convèncer totes les forces polítiques que no podíem adoptar un model que dividís les escoles per raó de llengua. Per això rebutgem tot intent de segregar els alumnes per raó de llengua.

Però no només parlem d'integració cultural i lingüística, sinó d'integració social, de cohesió social. És per això que la justícia social és indescindible del nostre projecte catalanista. Cal que el creixement econòmic pugui arribar a tots els sectors de la societat i a tots els racons del país, i sigui capaç d'incorporar els nouvinguts, que és precisament un dels reptes més importants del moment present.

En tant que el nucli del nostre catalanisme és la voluntat i ambició d'autogovern, la determinació dels continguts polítics de l'autogovern esdevé la qüestió central del catalanisme social del segle XXI.

És en aquest punt on el federalisme és un punt central de referència. El federalisme ens ofereix el millor model en què inspirar-nos a l'hora de decidir quins són els continguts de l'autogovern de Catalunya, tenint en compte que aquest autogovern haurà de ser exercit en un marc polític complex caracteritzat per l'existència de diferents nivells de govern (l'europeu, l'espanyol, el català, i el local) i en el qual cada un d'aquests nivells disposarà d'uns determinats graus de poder polític.

Per tant, el nostre projecte de catalanisme social té una ferma voluntat de sumar i representar a la majoria dels catalans, és a dir, els que no consideren incompatible l'autogovern de Catalunya amb un projecte progressista de l'Espanya plural, els que no viuen de forma conflictiva la diversitat d'identitats. És el projecte millor adaptat a la realitat de sobiranes compartides i interdependències creixents del segle XXI.

El projecte nacional dels socialistes catalans és el catalanisme federalista, un catalanisme de llarga tradició i que ha estat sempre compromès amb el progrés i la justícia social. Un projecte que vol representar una nació catalana incloent, que es reconegui en la seva diversitat, i que impulsi la concepció plural i solidària d'Espanya.

Un projecte, amb vocació majoritària, que es caracteritza per la voluntat de governar el nostre país des de l'ambició i el rigor amb l'objectiu d'assolir una Catalunya més autònoma, més pròspera, i més justa.

Un projecte amb la voluntat de convertir-se en el nou "marc de referència" del catalanisme, un catalanisme que afirma la nació catalana sense necessitat de negar la nació espanyola, organitzada en un Estat que ens ha d'incloure i representar en tant que ciutadans, i en tant que integrants de la nació catalana.

II. L'aposta pel municipalisme

"Entra amb nosaltres als ajuntaments". L'any 1979 els socialistes expressàvem amb aquest eslògan de campanya el que constituïa la nostra convicció sobre el paper dels governs locals: la proximitat, en el millor esperit democràtic i federal.

A partir de llavors i fins avui, pràcticament trenta anys després, hem après a construir els municipis de la mà dels ciutadans i de les ciutadanes. Hem canviat el concepte de ciutat i vila alhora que es produïen importants canvis demogràfics, socials i econòmics a Catalunya. Aquests canvis han propiciat el model del present que es desenvolupa als diferents nuclis urbans. Nuclis còmodes i amables adreçats a les persones que els utilitzen i que busquen ser viscuts amb harmonia les 24 hores del dia. Nuclis que permeten desenvolupar les ciutats i les viles amb la diversitat necessària tant en la seva oferta (espai públic digne, comerços propers, zones verdes per a l'esbarjo, mercats a l'abast de tothom, carrers amples,...) com en el seu ús (horaris en el transport públic que reflecteixin diferents hàbits o necessitats, itineraris accessibles a totes les discapacitats, ventall cultural, etc.).

Convertir els reptes urbans en oportunitats pels nostres pobles i ciutats

El PSC va refermar a la seva darrera Convenció Municipal celebrada el 2007 que és un partit convençut que els reptes dels nostres pobles i les nostres ciutats només els podrem encarar amb èxit si els pensem com a noves oportunitats per afermar el nostre model de cohesió, convivència i desenvolupament econòmic local. El PSC afirma el que ha de ser el seu gran objectiu per als propers anys: fer dels nostres municipis espais inclusius, cohesionats, sostenibles, rics en la pluralitat, capaços d'oferir igualtat d'oportunitats per a tothom.

Els i les socialistes compartim un seguit d'eixos d'actuació que marquen la nostra actuació municipal. Aquests eixos són: cohesionar els nostres pobles i ciutats mitjançant l'atenció preferent als barris i a les famílies; garantir la convivència i el civisme en l'espai públic, enfortint les competències locals i reforçant l'autoritat de l'alcalde; desenvolupar noves polítiques de ciutadania que potenciïn la igualtat d'oportunitats i promoguin el compromís actiu dels ciutadans; endreçar més i millor el territori en el marc d'un desenvolupament sostenible; i donar resposta a les necessitats creixents de mobilitat i d'accés a l'habitatge.

Per assolir els objectius enunciats ens calen instruments que facin més efectiva la nostra actuació: governs locals de segons nivell, mancomunitats i consorcis municipals, i una aposta clarificadora i decidida per l'Àrea Metropolitana de Barcelona.

Des dels inicis de la democràcia el PSC ha liderat globalment el procés de transformació i millora dels pobles i ciutats de Catalunya. Per a la nova etapa que ara encetem, el nostre partit

ha de disposar de les polítiques públiques locals millor adaptades als nous temps i a les noves demandes ciutadanes, i disposar dels millors equips per a posar-les en pràctica.

Qualsevol responsable polític en l'àmbit local té l'obligació de fer del seu municipi un espai de llibertat i de cohesió social, compartit per la pluralitat de ciutadans i ciutadanes en un projecte comú. Avui més que mai hem de respondre a les expectatives d'una pluralitat cada cop més diversa de ciutadans i ciutadanes, que presenten necessitats heterogènies, al temps que hem de satisfer les seves demandes de millorar la qualitat en els serveis públics i en el manteniment de l'espai urbà.

Cal que recordem que, un cop arribada la democràcia al nostre país, els governs locals es van plantejar com a prioritat posar solució al dèficit de serveis bàsics i d'equipaments que presentaven els nostres pobles i ciutats. Avui, passats gairebé 30 anys de la constitució dels primers ajuntaments democràtics, l'actualitat ve marcada per la intensa reivindicació del conjunt de la ciutadania d'un millor espai públic; millor en la seva conservació i millor per la necessitat de fer-ne un lloc de convivència i respecte mutu.

L'altre gran objectiu que hem de perseguir amb la nostra gestió municipal és la cohesió social i l'extensió del benestar social a un major nombre de ciutadans. En altres paraules, dotar de més i millors polítiques socials els ciutadans dels nostres pobles i ciutats.

Els valors als municipis

En l'actualitat hem de continuar dibuixant el model del futur dels nostres municipis a partir dels valors permanents del socialisme aplicats a la societat del present. El socialisme aposta per unes ciutats que reflecteixin els valors de la llibertat, la igualtat i la solidaritat.

El municipi que es desenvolupa en el valor de la llibertat és aquell que contempla en el seu disseny el ventall d'usos potencials per part dels seus habitants. Potencials tant en el seu ús cultural (biblioteques, cinemes, associacionisme, teatre, etc.), esportiu (des de les pistes esportives a les petanques), social (espais de trobada i relació) i lúdic (les platges, la muntanya, els bars, etc.) com en la diversitat de modalitats en els desplaçaments (a peu, bicicleta, transport públic, en vehicle privat). També és aquell municipi que està pensat per anar amb plena seguretat a qualsevol hora del dia pels seus carrers. Independentment de l'horari laboral o d'oci, les persones han de poder moure's amb tranquil·litat pels barris. Per això, volem unes ciutats plenes de vida amb comerços, espais oberts i transport públic que garanteixin aquesta interconnexió i que actuïn al mateix temps amb el respecte cap a aquelles altres persones que fan un ús divers de l'espai.

La ciutat que garanteix la igualtat és la que ofereix la mateixa qualitat de serveis en tots els punts del seu territori i que van adreçats sense distincions a tota la seva població.

Els socialistes volem unes ciutats i unes viles més verdes, destinades a les persones i a les famílies, on es pugui trobar espais adients per les diferents edats i gustos, on l'espai públic sigui tan digne i estigui tan net que esdevingui la prolongació de casa nostra, uns carrers cuidats i accessibles per a la diferent tipologia de persones que conformen els nuclis urbans: ningú s'ha de sentir discriminat en el dia a dia i, el que és més, el municipi el formen totes les persones i per això tothom s'ha de sentir amb orgull part integrant del seu municipi.

El municipi que creix en la solidaritat és el que cuida les persones en situació de fragilitat social i estableix canals d'ajuda tant de forma directa des de la mateixa administració com facilitant la cooperació entre els propis individus i a través de l'associacionisme i l'autoorganització.

És la ciutat i el poble que garanteix el servei públic digne a tothom i per això, estableix criteris justos i objectius per accedir a aquells serveis públics que no tinguin caràcter universal.

L'administració encarregada de redistribuir la renda no és la local, però sí que sovint l'oferta de serveis públics en transició fins a la seva universalització, porta a aplicar criteris econòmics a l'hora d'accedir-hi. És el cas de la matrícula a una escola bressol pública o l'accés a una beca menjador que prioritza a aquelles famílies de rendes més baixes.

També la solidaritat és establir una xarxa de serveis socials potents i propers a la ciutadania. La gent gran ha de trobar també espais de relació i aprenentatge que fomentin el suport i companyia dels uns als altres evitant l'aïllament de persones en una etapa de la vida amb més dependència.

Per altra banda, volem uns municipis sostenibles que han de respondre solidàriament a la cultura del consum raonable, que tinguin present l'escassetat de recursos i els efectes destructius que un abús d'aquests poden ocasionar al propi entorn.

La proximitat

Els socialistes creiem en el govern municipal. Sabem que l'única clau de l'èxit del govern local és atendre les demandes i preocupacions de la ciutadania. Proximitat és arribar a fer nostres les dificultats de la gent. Només amb aquesta empatia podrem establir i prioritzar la feina a desenvolupar.

Proximitat és també analitzar el retorn de la decisió presa. Una resposta amb una lògica raonada és sempre entesa encara que pugui no ser compartida. Aquest gest porta de forma intrínseca a constatar el respecte des del govern cap a les persones que creuen en el procés democràtic. Tota persona que participa en l'administració d'una forma o altra, i per tant que confia en ella i en els seus representants, hauria de rebre resposta a les seves legítimes expectatives. Proximitat és retroalimentació.

El govern local és sens dubte el mirall de la satisfacció ciutadana. No per això és on es donen les polítiques més decisives per ajudar a arribar a finals de mes amb comoditat ni les que generen més debat ideològic, però sí que el dia a dia comporta l'exigència que els aspectes més quotidians estiguin resolts de la forma més eficaç i, a ser possible, amb la màxima amabilitat i qualitat. Els carrers, la neteja, la mobilitat a la ciutat, els espais verds, les escombraries, el transport públic són àmbits que ens acompanyen com a ciutadans les 24 hores del dia.

Més competències i més finançament

Al llarg d'aquests anys els socialistes hem fet una forta aposta per l'àmbit municipal demanant més competències i encara creiem que aquestes han de créixer, perquè els Ajuntaments tenen més a prop que cap altra administració el baròmetre immediat de l'aplicació de cada mesura: els veïns i veïnes.

Les competències impròpies, aquelles que els ajuntaments no estaven obligats a desplegar, però que per responsabilitat envers els nostres ciutadans i ciutadanes ens hem vist obligats a portar a terme, són la part principal del problema de la manca de finançament suficient de les nostres viles. Escoles bressol, habitatge públic, ajudes socials... que han anat endeutant els nostres ajuntaments dia rere dia.

Cap traspàs de competències ha de ser aprovat sense memòria econòmica i el corresponent finançament, en un punt inicial que ha de resoldre el problema endèmic de la hisenda dels nostres municipis.

Però encara queda molt per resoldre, i és en aquest punt on hem de continuar treballant per assolir d'una vegada per totes que les administracions més properes a la ciutadania tinguin els recursos necessaris per fer del benestar de tots i cadascun dels ciutadans i les ciutadanes.

En aquest sentit hem de reconèixer el suport que ha vingut donant la Generalitat de Catalunya, als municipis, d'ençà de l'arribada dels governs d'esquerra i de progrés el 2003, donant un salt qualitatiu en l'atenció i capgirant una situació que venia donant-se al llarg dels 23 anys de govern de Convergència i Unió.

III. El federalisme com a filosofia i principi d'articulació territorial

1. LA NOSTRA CONVICCIÓ FEDERAL

La globalització permet pensar el món a escales molt diverses. El projecte federal del PSC es construeix des de Catalunya. Així, entenem el catalanisme no com una mirada rígida, sinó una mirada oberta que defensa un Estat federal plurinacional. Un catalanisme que defensa la Catalunya plural en el marc de l'Espanya plural i de l'Europa federal.

El projecte federal del PSC és hereu del republicanisme federal de la segona meitat del segle XIX. A Catalunya, l'opció política majoritària durant el sexenni democràtic era el republicanisme associat a una intensa preocupació social, federal, entestat en demostrar que la solució al problema social i nacional d'Espanya no passava per la construcció d'un Estat políticament centralitzat i culturalment uniformitzador.

En les bases federals de 1868, Valentí Almirall proposava un Estat federal, on el criteri d'autoritat fos substituït pel de llibertat, amb una preocupació intensa pel progrés, els drets i les llibertats de culte, d'impres, d'expressió i d'associació, principis que no trigarien massa temps a consolidar-se. Des de mitjans del segle XIX, Francesc Pi i Margall havia defensat aquests mateixos principis, juntament amb el d'una democràcia amb sufragi universal, i la justícia social, projecte que va intentar aplicar com a president de la República el 1873, tot i les limitacions per la brevetat imposada per una situació d'intensa inestabilitat.

Anys més tard, i ja durant el segle XX, amb Rafael Campalans, arribat al socialisme des del republicanisme federal a causa d'una intensa preocupació social, el socialisme català troba les seves arrels en la tradició del catalanisme federalista, en què els drets, l'educació, el progrés i la cultura es converteixen en motors de canvi, fonamentats en una intensa preocupació per la igualtat d'oportunitats i el ple exercici de les llibertats democràtiques.

La transició democràtica dels anys 70 va obrir les portes a comprendre Espanya com una realitat plural, que fou confirmada i consolidada quan el govern socialista de Felipe González va arribar al govern l'any 1982. I en l'actualitat continuem amb una clara voluntat d'aconseguir les condicions necessàries perquè un sistema federal integri de manera harmònica una realitat plurinacional persistent des de l'època moderna.

El desplegament del nou Estatut comportarà una reflexió, que serà extensiva a l'Estat, sobre els efectes que el nou pacte ha de tenir en el reconeixement per part del conjunt d'Espanya de la personalitat nacional de Catalunya, així com sobre la necessària evolució de l'Estat en una direcció federal. La visió de futur del PSC no està fonamentada en una confrontació estèril entre Espanya i Catalunya, sinó en l'enteniment i el respecte.

El catalanisme haurà de seguir impulsant una tasca pedagògica i de convenciment, ja que la voluntat majoritària dels catalans i de les catalanes és un model estable de convivència basat en el respecte de la pluralitat nacional, cultural i lingüística d'Espanya. Per això el PSC defensa que ni Catalunya ni Espanya no són entitats homogènies, ni realitats nacionals separables.

El nostre federalisme, però, va molt més enllà de la relació Catalunya-Espanya, perquè té al darrera una manera d'entendre el món. Es tracta d'una filosofia de convivència en la diferència. De convivència en llibertat. I per això també és un model de convivència per a Europa.

El federalisme és la manera d'integrar diversitats nacionals o de territoris en un projecte global. El federalisme és un compromís actiu per a la convivència i la tolerància en la diversitat, rebutjant la divisió, l'enfrontament i el fonamentalisme.

2. EL CATALANISME FEDERALISTA DEL PSC

El catalanisme del PSC és federalista en tant que pretén orientar noves formes d'organització que van des del municipi fins a la voluntat d'Europa de jugar un paper decisiu en el món.

Demostrades les profundes limitacions dels nacionalismes de caràcter ètnic, generadors d'intolerància i conflictes, el federalisme mostra la possibilitat de desenvolupar entitats col·lectives complexes i plurals, des de la consideració que la nació és la ciutadania.

El projecte del catalanisme, allunyat d'imposicions i d'exclusions, es basa en la voluntat de pacte. El pacte amb Espanya, però també amb Europa i el món, des de la nostra singularitat nacional. El nostre és, doncs, un catalanisme federalista, perquè és voluntat de pacte i sentiment cívic d'identitat compartida, però també projecte polític per assolir majors quotes de llibertat, de progrés i de justícia social.

3. EL CATALANISME FEDERALISTA REIVINDICA L'AUTOGOVERN

El catalanisme sorgeix de la voluntat d'autogovern del poble català i en fa bandera. Ara bé, recollir el llegat històric del catalanisme i de la pròpia nació catalana no ens fa oblidar que una nació o una estructura política no pot respondre a la voluntat dels que ja no hi són, sinó que es basa en una ciutadania compromesa en l'espai públic compartit que configura democràticament la comunitat nacional.

L'any 2006 un govern socialista a Espanya i un govern liderat pels socialistes a Catalunya ha permès aprovar un nou Estatut, que no només ha estat el més ambiciós per a Catalunya quant a l'autogovern que conté, sinó que alhora procura un encaix constitucional amb el conjunt d'Espanya. Un Estatut que estem convençuts que ha d'obrir les portes a un federalisme ambiciós com a mode d'articular l'Estat plurinacional espanyol.

El catalanisme és també defensa de l'autogovern amb la voluntat de millorar l'eficàcia per la proximitat, més compromís i responsabilitat política, així com permetre esperonar l'actitud crítica de tota la ciutadania.

És per voluntat ciutadana que cal defensar la llengua i la cultura que ens ha llegat la història. El decurs de les sinèrgies socials i culturals en un futur hauran de decidir què serà la Catalunya del demà. Des del PSC apostem amb decisió per un discurs obert i integrador. Des de la defensa de la catalanitat, volem una Catalunya oberta al món, que sap defensar allò propi, així com aprendre de tot allò que hi ha més enllà, a Espanya, a Europa, i al món.

4. CATALANISME FEDERALISTA ÉS JUSTÍCIA SOCIAL

Ho deia Rafael Campalans en el segle passat: "Catalunya no és solament –com voldrien alguns– la geografia i la història passada. És sobretot aquest deure regenerador que s'encomana a tots els homes que hi viuen, és a dir, aquesta voluntat d'història futura. No és la història que ens han contat, sinó la història que nosaltres volem escriure. No és el culte als morts, sinó el culte als fills que encara han de venir".

El socialisme és treballar per a les persones i per això com cap altra ideologia és tant sensible als canvis socials i processos històrics. Per a Catalunya, terra de diversitat, els socialistes defensem el compromís amb la llibertat i el dret a la diferència. La diversitat ha de comptar amb el

respecte de l'Estat i de la Generalitat, a la vegada que les institucions i els representants polítics han de presentar un projecte comú, i el nostre es fonamenta en la llibertat i la justícia social.

Catalunya és i ha de ser diversa, però ha de tenir un projecte compartit. Des del PSC proposem l'objectiu de la justícia social com a fonament de la catalanitat, perquè la consecució d'una societat més justa és la millor garantia de convivència i integració, és assegurar la cohesió de la comunitat nacional. En afrontar el repte de la immigració, en aquest component de saber atorgar oportunitats i una vida digna als nousvinguts, residirà un element clau de la convivència i de la capacitat de desenvolupar un projecte compartit i coherent amb els nostres valors. El gran mèrit de Catalunya i la seva gent ha estat sempre la seva gran capacitat integradora.

5. UN PROJECTE FEDERAL PER A ESPANYA

El federalisme, tal com hem exposat, és el sistema que ens sembla més adequat per tal de desenvolupar principis de gran importància per al projecte del PSC: justícia social, llibertat, diversitat, convivència, proximitat i globalitat.

Apart de les reformes estatutàries també caldran algunes reformes de conjunt. El diàleg, la cooperació i la lleialtat institucionals són els factors clau per impulsar l'evolució federal de l'Estat. Un model basat en aquesta lleialtat i cooperació permet no només garantir els principis d'igualtat, solidaritat i cohesió territorial, sinó també garantir els principis de diversitat i autonomia competencial.

El PSC entén que la projecció d'un sistema federal s'haurà de donar en els següents àmbits:

Institucional

La Conferència de Presidents, la regulació de les conferències sectorials, el foment de la cooperació horitzontal entre les Comunitats Autònomes i la participació de Catalunya a les institucions de la Unió Europea són un bon exemple de les passes que s'han donat en aquest àmbit.

Que el Senat no sigui encara una cambra d'autèntica representació territorial, on poder utilitzar les quatre llengües espanyoles; que les Comunitats Autònomes no tinguem mecanismes establerts que facin possible una participació activa dels territoris en la definició de polítiques d'abast general; o que fins el nou Estatut d'Autonomia no es preveïés la participació de Catalunya en l'elecció dels membres del Tribunal Constitucional, del Consell General del Poder Judicial, de les Comissions Nacionals del Mercat de Valors i del Mercat de les Telecomunicacions, entre d'altres, són mostra fefaent que queda encara molt camí per recórrer en l'evolució de l'Estat de les Autonomies en un sentit federal.

Cultural

La cultura és sens dubte un element essencial de benestar i de cohesió social. Apostem pel federalisme cultural per a impulsar la pluralitat cultural i lingüística de l'Estat, entenent aquesta com una oportunitat per a la promoció d'una imatge d'Espanya, a l'interior i a l'exterior, diversa, rica i integradora.

Només des del reconeixement de la realitat plurinacional, pluricultural i plurilingüística d'Espanya arribarem a un federalisme que s'ajusti a l'Espanya real.

Judicial

Sens dubte el Poder Judicial és dels tres poders de l'Estat el que més lentament s'ha adequat a la realitat de l'Estat de les Autonomies, mantenint un grau de centralisme i concentració que perjudica en darrer extrem la cobertura de les necessitats i expectatives dels usuaris.

Hi ha tres elements bàsics de la nostra proposta que val la pena tornar a puntualitzar, recollits al nou Estatut i pendents de desenvolupar, i que serien passes importants cap a un Estat veritablement descentralitzat en tots els seus poders:

- la conversió del Tribunal Superior de Justícia de Catalunya en última instància judicial, sens perjudici de la funció d'unificació de doctrina del Tribunal Suprem;
- la creació del Consell de Justícia de Catalunya, com a òrgan de govern desconcentrat;
- i l'assumpció per part de la Generalitat d'un major nivell competencial en els mitjans personals i materials per a l'Administració de Justícia.

Econòmic o fiscal

L'actual sistema de finançament no és, avui, l'eina adequada per fer front als reptes que Catalunya té al davant i, per tant, cal canviar-lo, tal com estableix l'Estatut de 2006. Per als socialistes catalans és una prioritat acordar un nou model que permeti adaptar l'evolució dels recursos de la Generalitat i les altres CCAA a l'evolució de les necessitats de despesa, i que visualitzi els mecanismes de solidaritat i compensació interterritorial que funcionen a Espanya.

El nostre objectiu és establir un sistema més just en què cap Comunitat Autònoma surti penalitzada pel fet de realitzar un major esforç fiscal.

En aquest sentit, ens proposem afrontar de forma immediata els següents reptes:

- El compliment de les previsions estatutàries amb l'establiment d'un nou sistema de finançament que no penalitzi les Comunitats Autònomes més dinàmiques i emprenedores.
- La configuració del nou sistema de finançament a partir de l'aprofundiment dels principis de corresponsabilitat fiscal, d'autonomia financera i de lleialtat i solidaritat entre totes les administracions.
- L'aplicació dels nous percentatges de participació en el rendiment dels impostos; l'ampliació de la capacitat normativa en els tributs cedits i la modificació a fons dels mecanismes d'anivellament.
- La creació de la finestra única i del consorci tributari entre l'Agència Tributària de Catalunya i l'Agència Estatal de l'Administració Tributària.

IV. Europa, un marc de progrés i convivència

El PSC és i ha estat sempre un partit compromès amb la construcció política, social i econòmica d'Europa. Els socialistes catalans, de la mà dels nostres companys espanyols i europeus, hem contribuït durant molts anys al progrés d'Europa i de l'uropeisme dins i fora del nostre país.

Amb l'aprovació l'any 2007 del nou Tractat de Lisboa, que entrarà en vigor l'1 de gener de 2009, la Unió Europea inicia una nova etapa, i els socialistes catalans ens proposem, novament, treballar-hi des de la primera línia, tant a nivell institucional com en el marc del Partit dels Socialistes Europeus (PSE).

Els socialistes catalans considerem que, més enllà de l'ambició que ha conduït la construcció europea al llarg de cinquanta anys d'història cap a la consolidació d'una Europa política i més democràtica, més gran, més social, més competitiva i més cohesionada, ara l'exigència d'un

món global ens empeny cap a un aprofundiment de la nostra Unió, i no hi ha gaire temps per a dubtes ni indefinicions.

El Tractat aprovat el passat mes de desembre a Lisboa pot contribuir a posar en marxa els mecanismes institucionals i polítics necessaris per avançar en la consecució d'aquest gran objectiu de la família socialista europea. És un pas positiu que permetrà a la Unió Europea estar millor preparada per a fer front als reptes d'un món global i interdependent. Però hem de ser conscients dels desafiaments que encara tenim per davant, especialment pel que fa al debat sobre la naturalesa i identitat de la Unió, per poder anticipar-nos-hi de manera eficaç.

D'una banda, les successives adhesions a la Unió, sent un èxit indiscutible, han posat de relleu que hi ha diferents visions sobre com avançar en el procés de construcció d'Europa, sobre quins han de ser els seus ritmes i, fins i tot, sobre els objectius del procés d'integració. D'altra banda, la Unió és la concreció de l'Europa sense fronteres, és una construcció caracteritzada per la diversitat interna i l'expansió no limitativa cap enfora, sobretot tenint en compte el seu rol en el món com a multiplicador de democràcia i prosperitat, que segueix sent el seu principal atractiu per a d'altres països veïns.

Europa no és un àmbit d'acció aïllat, acotat. Tampoc no és un territori uniforme que requereixi polítiques i accions homogènies. És diversa i, a més, ha sabut fer d'aquesta diversitat, la seva bandera. Ara se'n desprèn l'exigència de seguir proveint els mitjans i els mecanismes per a gestionar i capitalitzar aquesta diversitat. Els socialistes hem estat al capdavant d'aquesta reivindicació i oferim pel futur el nostre model federal.

Els reptes que se'ns plantegen, a més de desgranar-se per àmbits sectorials o temàtics, es poden pensar també transversalment i prenent com a punt de partida l'àmbit territorial sobre el qual tenen més incidència i des del qual caldrà plantejar i oferir respostes. Així, el context mundial actual planteja reptes al procés mateix d'integració europea, a la consolidació de l'estructura institucional de la Unió i a l'impuls de les polítiques comunitàries.

Els socialistes catalans ens proposem seguir treballant per a encarar aquests reptes de forma positiva a partir de cinc eixos:

1. DEMOCRÀCIA, CIUTADANIA, DIVERSITAT I PARTICIPACIÓ

La Unió Europea no és només un conglomerat de bones lleis o una arquitectura burocràtica ben preparada; el futur d'Europa, el seu èxit, passa per la construcció d'una Europa política i una Europa social que promogui els nostres valors i principis, que són allò que ens uneix.

Ens proposem, doncs, que aquests valors i principis es comencin a projectar de manera explícita i directament en els ciutadans i en el seu benestar, de manera que siguin percebuts de manera clara.

Les societats del segle XXI seran encara més plurals i més complexes, i en una Europa d'interdependències, resultat de les cessions de sobirania, la clau de volta és la ciutadania compartida, ens proposem també fer realitat allò que ja contempen els Tractats: "Tota persona que tingui la nacionalitat d'un Estat membre posseeix la ciutadania de la Unió, que s'afegeix a la ciutadania nacional sense substituir-la".

Per això, un dels grans reptes de les societats europees és garantir un sentiment de pertinença comú de tots els seus ciutadans i ciutadanes, hagin nascut on hagin nascut i tinguin la llengua materna que tinguin. Això vol dir fer un esforç especial per evitar els guetos, però també les temptacions uniformitzadores.

Els socialistes volem encapçalar aquesta aposta per una ciutadania cívica europea, perquè una acció política en favor de la diversitat pot reforçar la cohesió i la unitat de comunitats plurals, tot afrontant els nous problemes de la governança europea i mundial.

2. LA NOVA EUROPA SOCIAL I LA COHESIÓ TERRITORIAL

La cohesió econòmica, social i territorial segueix essent el millor instrument per a fer front als reptes i les importants disparitats que es manifesten en l'actualitat en la Unió a 27. D'altra banda, l'organització territorial a escala europea, especialment pel que fa a la gestió de les polítiques estructurals, fa necessari el reconeixement de l'àmbit regional per a garantir una major eficàcia en la gestió dels fons estructurals i dels altres instruments de cohesió en el territori.

La necessitat, cada cop més urgent, d'avançar en la regulació dels fluxos financers internacionals, és ara més actual que mai, en tant que ha de ser un instrument que ens permeti fer front a les turbulències i crisis financeres.

Per aconseguir avançar cap a un veritable govern econòmic europeu, que tendeixi a equiparar els drets i el benestar del conjunt de la ciutadania, la Unió Econòmica i Monetària ha d'assegurar uns estàndards laborals, socials i mediambientals mínims comunitaris, que es reflecteixin també en les seves transaccions internacionals com a valors de la solidaritat i de justícia social, i que contribueixin al disseny de normes i institucions de governança global.

Els socialistes europeus sempre hem apostat per una major governança econòmica i social de la Unió, que tingui en compte les veritables necessitats del conjunt dels territoris, pensant en les persones que la conformen.

Cal que fem incís en la necessitat de donar passes fermes cap a un reforçament de la governança institucional de la Unió, desenvolupant allò que estableix el Tractat de Lisboa.

3. MOBILITAT I MIGRACIONS

Tenint en compte que el fenomen de la immigració afecta la pràctica totalitat dels Estats membres de la Unió, els socialistes creiem necessari desenvolupar un sistema global, integral i equilibrat de gestió eficaç a partir de la corresponsabilitat.

La immigració és un desafiament, però també una oportunitat en termes de riquesa cultural, creixement econòmic i estabilitat demogràfica. El nostre mercat laboral necessita treballadors immigrants amb drets i obligacions per mantenir el creixement econòmic a Europa, i la nostra societat es beneficia de l'augment demogràfic que aporten aquests nous ciutadans. Així, el repte de la política migratòria consisteix no sols en administrar conjuntament els fluxos migratoris sinó també en assegurar que els immigrants s'integrin plenament en les nostres societats.

Els socialistes defensem la integració i la cohesió social com a elements principals de la nostra acció política. Ara bé, hem de seguir lluitant contra la irregularitat, que només genera pobresa i exclusió social, i contra el tràfic d'éssers humans per a l'explotació sexual i laboral, a través de polítiques de reforçament del sistema de vigilància de les fronteres i de retorn i de readmissió d'immigrants.

4. ESPAI DE SEGURETAT I LLIBERTAT

La creació de l'Europa dels ciutadans i, per tant, la creació d'un espai de llibertat, seguretat i justícia, pretén facilitar una veritable llibertat de circulació de les persones en el territori de la Unió, lluitar de manera més eficaç contra les formes més greus de delinqüència i de

discriminació des del respecte total als drets fonamentals, i avançar en la construcció d'un autèntic espai europeu de justícia.

Fins i tot el terrorisme, que suposa un greuge per a tot allò que representa la Unió -essent com és una amenaça per a la pau, l'estabilitat i la prosperitat que la integració europea ha aportat després de dècades de guerra-, i el dret a la seguretat, no poden servir en cap cas d'excusa per a retallar o restringir drets i llibertats fonamentals.

5. EUROPA EN EL MÓN GLOBALITZAT

Pel que fa a l'escena internacional, la Unió Europea té tres grans reptes per afrontar en els propers anys: contribuir a la construcció d'un autèntic sistema multilateral eficaç, definir els seus interessos com a Unió i actuar a l'exterior tenint en compte aquests interessos, redefinint cap a la resta del món el conjunt de valors irrenunciables sobre els quals es basa el seu sistema polític.

En aquest àmbit un dels reptes més importants dels propers anys serà l'energètic. Les previsions indiquen que Europa dependrà extremadament de les importacions per a satisfer les seves necessitats energètiques; una situació, sens dubte, generadora d'instabilitat econòmica i de tensions geopolítiques. Per tant, i malgrat les dificultats, caldrà elaborar una política energètica comuna i sostenible, que hauria de desenvolupar-se en paral·lel a la política comunitària en matèria de canvi climàtic.

En resum, els i les socialistes creiem que és imprescindible dotar la Unió d'una veritable Política Exterior i de Seguretat Comuna (PESC). El Tractat de Lisboa, a més, proporciona nous instruments que hem de saber desenvolupar per tal de constituir una veu al món unida i més influent.

Hem de valer-nos d'aquesta situació d'avantatge i de la nostra capacitat d'influència per millorar la qualitat de vida de les persones a països tercers, incloent la promoció dels drets humans, i parar especial atenció als països de l'espai euromediterrani.

2. UN SOCIALISME MODERN PER ALS REPTES DEL FUTUR

I. Nous canvis socials que generen riscos i incerteses

Definició i anàlisi de la situació

El segle XXI ha començat sota el signe de la incertesa, fruit de la desaparició de les normes que regien la vida de les persones i les seves relacions en societat al llarg del segle XX. El nou segle XXI neix sota el signe de la immediatesa i la individualització exacerbada.

Incertesa en la vida personal, incertesa envers el futur econòmic, incertesa en el treball i incertesa a nivell mundial.

Els esquemes socials que van anar configurant la societat del segle XX i que van tenir el seu apogeu en l'eclosió de l'estat del benestar dels anys seixanta i setanta, han patit un procés intens d'afebliment.

L'eclosió de la societat de consum de masses, amb les polítiques públiques que conformen l'estat del benestar, ha transformat les estructures socials heretades de la revolució industrial.

Hem arribat al zenit, a la culminació, d'un procés històric i davant nostre s'obre un nou escenari en bona part desconegut i per fer.

La divisió de la societat en classes basades en la seva relació amb la propietat i l'activitat econòmica, ha donat pas a la il·lusió d'una única classe mitja on tothom hi és admès i on es dilueixen fins a confondre's els perfils de les tradicionals visions de la burgesia i el proletariat.

El desdibuixament de la divisió de classes ha portat a la confusió i a l'afebliment dels lligams socials i solidaris i ha afeblit la legitimació de les organitzacions que les representaven: els sindicats i partits de classe. La crisi de la representació és el factor clau que explica la força minvant d'aquestes organitzacions, més encara que la seva incapacitat (real) d'adequació a un món de canvis accelerats.

La manca de reconeixement de pertinença a un determinat grup social comporta la individualització de les responsabilitats. Prosperar, millorar, avançar, progressar, ja no es concep en termes de grup, de societat, sinó estrictament en termes personals.

Malgrat aquesta idea, les diferències socials subsisteixen i s'accentuen, segons totes les estadístiques. Per sota del discurs unificador i homogeneïtzador del consum massiu, la pertinença a una classe, malgrat que no sigui reconeguda, existeix realment i limita les possibilitats de progressar de les persones.

La individualització no seria possible sense la transformació profunda en dos àmbits importants de la vida: la família i el treball. En ambdós camps, s'ha tendit cap a una creixent incertesa, que és presentada com un món de possibilitats infinites a l'abast de la mà.

La vida s'entén com l'obra d'un mateix com si cadascú pogués "crear" la seva pròpia carrera laboral i la pròpia estructura de relacions (d'amistat, familiars, sentimentals), sense que hi hagi cap mena d'interferència.

Aquesta aparent llibertat total no té en compte els múltiples constrenyiments que existeixen en la societat, els punts de partida diferents en funció de l'estrat social en el que s'ha nascut i la limitació de les possibilitats que això comporta.

Es crea l'imaginari que la igualtat d'oportunitats ja ha estat assolida, i que per tant, tant si s'assoleix l'èxit com si es fracassa, l'únic responsable és un mateix.

Davant d'això l'individu, aparentment alliberat de tota norma o limitació, se sent desemparat i sol, davant d'un entorn desconegut i enfront d'un futur ple d'incerteses (en el pla laboral, econòmic, familiar, de salut).

En el pla individual també s'ha produït una creixent confusió a causa de la creixent complexitat social. Per exemple, la confusió en el temps i en l'espai entre la jornada laboral i la privada. Les noves tecnologies permeten endur-se la feina a casa i treballar intenses jornades sense límit horari. S'allarga el temps de treball d'aquesta manera implícita, i també obertament. Tret de sectors altament regulats (funcionariat i grans empreses, cada cop menys presents), la jornada de temps regulat no existeix i s'ha substituït per un horari flexible, que implica més hores de treball, en estat irregular.

La flexibilització de les regulacions laborals ha implicat que moltes persones acabin la seva vida laboral quan encara són físicament aptes, mentre que a d'altres se les obliga a allargar-la fins més enllà dels seixanta-cinc anys. A l'altra banda de l'escala d'edat, les noves generacions que s'incorporen al món del treball ho fan en condicions més desfavorables que els seus predecessors, amb les dificultats creixents a l'hora de construir una vida autònoma. En aquest cas també s'imposa la sortida individual, que pretén reproduir en el món social el que ja succeeix en l'econòmic.

Els canvis socials han afectat la percepció que els ciutadans tenen de la política i dels partits.

Les estructures socials han tendit a fer-se més laxes. Tot i que es mantenen les diferències de classe, aquestes no han seguit generant un discurs, un relat explicatiu dominant sobre el qual bastir i ordenar els conflictes polítics, socials, econòmics o culturals, poder-los interpretar, i proporcionar solucions.

El discurs basat en classes socials ha quedat fortament condicionat per l'eclosió de la societat de consum de masses, que, sense amagar la persistència de diferències econòmiques i socials, ha fet impossible que aquestes siguin capaces d'explicar per si mateixes la dinàmica social.

El poder de consum és en la societat actual l'únic barem de l'ascens social i la creació de noves necessitats és el combustible que alimenta el progrés econòmic.

De resultes d'això, les demandes "socials" són cada cop més individualitzades i exigeixen respostes immediates i de satisfacció completa.

El bé comú i l'interès general, objectiu de les formacions polítiques, és cada cop més difús, en haver-se afeblit els lligams col·lectius d'allò que s'anomena el teixit social.

En una societat d'aquest tipus poden sorgir fenòmens populistes i/o partits lligats a fenòmens conjunturals (líders, situacions excepcionals) o aquells que defensen elements culturals i identitaris, que sovint es perceben de forma més nítida que els conflictes socials. En aquest context, la creixent diversitat d'orígens de la població catalana pot fer augmentar encara més la importància dels elements culturals com a generadors de diferències, per damunt de les qüestions socials.

L'estructura social basada en grups més o menys estables ha donat pas a un esquema més flexible, caracteritzat per un procés creixent d'individualització i segmentació, on l'ordenació de la vida a través del treball i la família és molt menys evident que en temps passats.

Aquesta flexibilització de l'estructura social ha comportat una individualització dels comportaments. L'associacionisme de tot tipus és minoritari, la qual cosa comporta la desaparició d'espais de socialització primària, de contacte i intercanvi, de pacte i convivència. Aquest fenomen és encara més acusat entre les noves generacions, nascudes quan ja la televisió, l'ordinador personal i Internet estan totalment implantats a la vida domèstica.

A nivell general, la política ha perdut capacitat de maniobra. La influència de les decisions polítiques en el món econòmic, per exemple, ha disminuït dràsticament en favor d'altres instàncies (ja sigui públiques com la Unió Europea, o privades com les grans corporacions).

L'atomització social, la individualització creixent que comporta l'esllanguiment dels espais públics, i l'acceleració del ritme de vida fan que l'opinió pública es mogui en base a "electro shocks" i no en un moviment continu cap a una direcció concreta.

En conseqüència, la incidència de la política en l'opinió és de curta durada i de curt abast, a més de competir en inferioritat de condicions amb els impulsos provinents d'altres entitats (empreses, publicitat, etc).

Reivindicar la societat i la seva capacitat de transformar-se

En aquest context d'individualització que ha fet disminuir els lligams socials, i de reducció de la capacitat d'acció de la política, els socialistes ens proposem reivindicar la societat.

Per a nosaltres reivindicar la societat és reivindicar la política, que és la defensa del bé comú. Sense política, sense que aquesta tingui un paper central, només queda l'interès corporatiu, enfront del qual els ciutadans estan desemparats.

Les polítiques basades en el bé comú són (i la segona meitat del segle XX ho demostra de forma clara) l'instrument que permet superar les conseqüències negatives del sistema econòmic.

Si no s'aposta pel retorn a la societat de manera ferma, guanyaran les tesis reaccionàries, aquelles que volen el retorn a la comunitat tancada, a la tribu, a un passat ideal d'estructures basades en un individualisme egoista com a únic principi rector de les relacions socials.

Aquests postulats apel·len a la por i la incertesa dels ciutadans, donant resposta al seu neguit de manera simple i directa fruit de l'ofensiva cultural dels sectors conservadors a nivell mundial: retorn al fonamentalisme religiós (integrisme, misses preconciars i ofensiva protestant als Estats Units), retorn a l'escola prepedagògica (separació de sexes, càstigs físics), retorn del rol femení tradicional (cuidar de la casa i dels fills), intent de tornar el pensament científic al període anterior a Darwin (creacionisme), discursos que propugnen la irreconciliable diferència racial i cultural (xoc de civilitzacions), explicacions genètiques a disfuncions socials (drogoaddicció, alcoholisme, esquizofrènia).

Enfront d'això, els socialistes hem de donar una resposta inequívoca. Els nostres instruments han de adequar-se a un món més sofisticat, on el ciutadà vol ser escoltat, però també demana guies, camins, idees que no es poden reduir a un simple eslògan.

Aquest tombant de segle ha revelat un món de paradoxes:

Una societat cada cop més benestant, però més insatisfeta.

Més urbana, però amb comportaments tribals.

Més individualista i alhora més necessitada de sentit de comunitat, de transcendència, d'identitat.

Més atomitzada, però més uniforme.

Més lliure, però més temerosa.

S'imposa el rearmament ideològic dels socialistes oferint als ciutadans una via diferent a l'egoisme individual que perpetua les diferències i el retorn a la tribu com a solució màgica a la incertesa i la por.

El combat dels socialistes avui, la principal tasca d'un partit socialista del segle XXI, ha de ser el de la recuperació de la societat, d'allò que hi ha de comú entre els individus. Una societat necessàriament diversa, inclusiva, dinàmica, on tothom es pugui reconèixer en llibertat, en què hi puguin créixer dones i homes lliures i dignes. El nostre ha de ser un combat per la societat, per la igualtat d'oportunitats real, per la llibertat, la dignitat i el respecte entre les persones, per la reivindicació de la política com a acció col·lectiva per a la transformació social.

II. L'impacte de la globalització

La revolució industrial del segle XIX, amb la configuració del sistema financer, de producció i de distribució que va conformar i que la va caracteritzar, va assentar les bases per a l'inici d'un procés d'internacionalització del capital que ha anat intensificant-se fins a arribar als nostres dies en una fase que coneixem com a globalització o mundialització de l'economia.

El fenomen en si mateix no és pas nou. Aquest procés d'internacionalització del capital, que ve de lluny, ha anat estenent el mantell del sistema econòmic capitalista arreu del planeta i, desapareguts pràcticament en el moment actual els sistemes econòmics del mal anomenat "socialisme real", ha convertit, gràcies al concurs de canvis en l'estructura productiva i a la revolució de les tecnologies de la informació i la comunicació, la vella utopia del liberalisme econòmic d'assolir un sol mercat mundial homogeni en una realitat possible.

Així com el naixement del capitalisme en els països occidentals va suposar una eclosió i alliberament de forces productives que van comportar un creixement econòmic sense precedents, també l'actual fase d'internacionalització del capital, especialment consolidada en el cas dels capitals financers, ofereix certament possibilitats de desenvolupament i creixement econòmic a àmplies zones del món, com és constatable en el cas de les economies emergents.

Des d'una perspectiva socialista, no obstant, el que es manté és un crítica a la naturalesa mateixa del sistema econòmic, per la seva pròpia tendència a fer aflorar i créixer la desigualtat, els desequilibris i les tensions socials, tendència constatable també en l'actual fase de globalització econòmica, com ho va ser en el desenvolupament mateix del capitalisme arrel de la revolució industrial.

Els partidaris de l'actual estat de coses aprofiten aquest procés de globalització econòmica per provar de fer valdre l'argument que estem sotmesos a l'acció de forces econòmiques globals incontrolables, que converteixen en ineficaces les iniciatives polítiques dels Estats. El seu missatge central és que les polítiques socials o econòmiques estatals han de sotmetre's als imperatius de la nova economia global, en un intent de fer creure que ja no hi ha alternativa possible a l'actual esquema econòmic mundial.

Aquesta mateixa línia de pensament s'entesta en fer-nos creure que la Història ha mort juntament amb les grans ideologies: les lluites ideològiques ja tindrien un vencedor, el capitalisme, i per tant ja no tindria sentit defensar que la Història pot avançar de forma progressiva cap a una situació diferent de l'actual o millor, sinó que només té sentit el ple desenvolupament de l'actual lògica del mercat.

La realitat d'avui desmenteix aquesta visió interessadament estàtica, per tal com es fa evident que es viu un permanent procés de canvi a nivell tecnològic i econòmic, que repercuteix amb gran impacte a nivell social. L'enorme increment de la velocitat a la que es produeixen aquests canvis, o dit d'una altra manera, la rapidesa a la que avança actualment la Història, fan que una

de les principals característiques de la nostra societat sigui precisament aquesta, el canvi, fins al punt que s'ha arribat a definir la societat actual com a "societat líquida", per expressar aquest fluir continu.

El capitalisme ha demostrat una gran capacitat d'adaptació a canvis i convulsions, reinventant-se en cada nova crisi, i desmentint fins al moment el vaticini clàssic del seu col·lapse sota el pes d'una gran crisi.

El socialisme democràtic, nogensmenys, ha demostrat al seu torn una gran capacitat d'autocrítica i d'adaptació que fa possible la revisió dels mecanismes i els instruments a través dels quals perseguim la consecució del nostre projecte polític.

Els socialistes, per tant, no acceptem cap tipus de determinisme històric o fatalisme, i reivindicuem la necessitat que el procés de globalització vagi acompanyat del desenvolupament de les estructures polítiques necessàries per assegurar que aquesta internacionalització econòmica es reguli de tal forma que reverteixi en benefici del conjunt de la població.

Així, els socialistes treballem per fer possible la governança mundial, per fer prevaldre principis democràtics en la dinàmica de l'economia mundial, mecanismes que permetin regular les condicions en què aquesta opera, com a millor garantia d'un desenvolupament socialment just i, alhora, sostenible. Des del socialisme cal més que mai potenciar la pluralitat de pensament i la capacitat per imaginar i generar alternatives, ja que la visió del futur que prediquen els apologetes de l'actual model econòmic només ens ofereix el panorama desolador del discurs de la por i la inseguretat, de la precarització i la incertesa en nom de la competitivitat, fomentant l'explotació i la pobresa de la majoria de la població mundial.

En aquest sentit, i perquè sabem que la coordinació dels esforços d'una gran majoria de la humanitat que anhela un futur de prosperitat, pau i seguretat, en base a valors compartits de llibertat, igualtat i solidaritat, pot fer viable el canvi de model, i sabem també que és possible un altre model de creixement econòmic i progrés social, el socialisme ha d'encetar amb determinació i coratge la seva vertebració com a actor polític a nivell global.

Una de les tasques urgents és el replantejament de les accions i polítiques de la Internacional Socialista, ja que cal bastir urgentment les eines a través de les quals els ciutadans d'arreu del planeta puguin exercir realment de ciutadania global, per contrarestar les dinàmiques que genera un capitalisme sense control.

L'altra tasca cabdal per convertir les oportunitats de l'actual interdependència i de la revolució tecnològica en una fase de progrés i benestar global és l'extensió i aprofundiment del model social europeu. Els socialistes hem d'encapçalar la construcció d'una Europa integrada políticament i cohesionada socialment, per tal que la Unió Europea pugui esdevenir un model de referència per a altres regions del planeta que vulguin avançar en el camí de la pau, la seguretat i el benestar.

Els socialistes tenim la responsabilitat de bastir al nostre entorn la coalició de ciutadans i ciutadanes que desitgen donar un tomb a l'actual model de desenvolupament. El futur en un món globalitzat no ha de ser un indret d'incerteses i inquietants amenaces, sinó que si sabem convertir aquesta coalició en un subjecte històric motor del canvi, pot ser el millor moment per deixar enterrada en l'oblit la fam, la misèria, l'explotació o l'opressió, per construir un món lliure, segur, en pau, i socialment just.

III. Una nova idea de progrés

Els canvis socials, econòmics i tecnològics, així com el propi procés de globalització i la transformació de determinats paradigmes, han posat en qüestió la pròpia idea de progrés. Aquesta idea, pròpia de les societats contemporànies des de les revolucions polítiques i econòmiques dels segles XVIII i XIX, ja no té el mateix significat que tenia fa tant sols 20 o 30 anys.

En conseqüència, avui ja no estem tant segurs que el futur global serà millor que el present i podríem arribar a afirmar, en certa manera, que “el futur ja no és el que era” i que, per tant, el progrés tampoc. L’esperança en un futur necessàriament millor ja no és un potent motor de construcció del progrés econòmic i social, com ho era fa unes dècades. I això ens obliga a repensar fins i tot la nostra idea de progrés.

Avui ja no podem entendre el progrés material com a necessari, irreversible, lineal, unívoc i continu, basant-nos en la seguretat que no hi ha res que es resisteixi a la voluntat de transformació. No podem creure ja en el progrés automàtic ni en l’encadenament necessari i coherent de tots els ordres del progrés (científic, econòmic, moral, polític...)

Però tot i així, la idea de progrés -encara avui- alimenta l’esperança, i proporciona un cert sentit a la realitat social i al nostre futur com a societat. És una idea que encara mobilitza, tot i que de forma genèrica i poc definida.

S’ha produït una fragmentació de la idea de progrés, que ha perdut tota pretensió d’universalitat, que és el que proporcionava una explicació global coherent i una forma d’avançar en la Història.

Fins i tot l’aliança històrica entre els defensors del progrés i els partidaris de la justícia social, que ha caracteritzat la socialdemocràcia durant dècades, s’està trencant. I sovint els suposadament *progressistes* recelen de determinades innovacions tecnològiques i econòmiques lligades a la globalització i els teòrics *conservadors* aposten obertament pel canvi i la transformació econòmica i social.

Podríem pensar, doncs, que assistim a la defunció de la idea de progrés com a finalitat, però que ha sobreviscut la idea dinàmica de progrés. La utopia del progrés s’ha convertit en una utopia tècnica, en un moviment desordenat, i aquesta nova realitat podria derivar en una fugida cap al buit, cap a un futur no necessàriament millor ni més dotat de sentit.

Per tant, la crisi de la idea de progrés ens obliga a repensar el futur. Haurem d’aprendre a viure sense predeterminacions i sense seguretats, pensant el futur al marge de l’esquema preestablert del progrés històric.

En certa mesura estem vivint el final d’un procés històric en què la idea de progrés i la raó tècnico-científica van substituir durant moltes dècades a la fe religiosa garantint, com aquella, un futur millor. El qüestionament sobre el futur pot fer retornar els individus a velles creences religioses o bé oferir una oportunitat per a repensar la idea de progrés.

Els socialistes considerem que la responsabilitat pel futur ens exigeix més com a éssers humans i ens veiem obligats a construir una nova manera de viure en el món, una nova “ètica del futur”, a partir del concepte de “responsabilitat davant les generacions futures”.

Però, ara per ara, el futur se’ns mostra més incert, més imprevisible i, fins i tot, més arriscat i perillós. Per tant és més que mai responsabilitat nostra mantenir viva l’esperança del progrés en totes les seves dimensions (política, econòmica, social i ambiental).

L'exigència de progrés ja no és estrictament necessària ni automàtica, sinó fruit de la voluntat i la llibertat, com un espai obert a múltiples possibilitats (algunes no precisament positives). Per tant el progrés ja no és per si sol una força motriu automàtica de la història, sinó que és la "voluntat de progrés" la que defineix avançar en una o altra direcció, en un àmbit o altre de la vida en societat.

El progrés ambiental com a fonament d'un creixement qualitatiu

Des de l'esquerra s'ha parlat durant dècades del progrés social com a complement del progrés econòmic. Però les crisis ambientals i energètiques de les darreres dècades han qüestionat el progrés material il·limitat, i ens han dut a la necessitat d'avançar cap a un creixement econòmic més sostenible.

S'ha produït una regressió clara en la qualitat del medi ambient i per això ara cal que ens proposem defensar també el progrés ambiental. Els socialistes ens proposem seguir mantenint el necessari progrés econòmic i seguir avançant en el progrés social, però estem convençuts que ens cal començar a recórrer el camí del progrés ambiental, avançant cap a un nou equilibri ambiental i energètic que corregeixi els desajustos generats per un progrés econòmic ineficient que ha malgastat energia consumint-ne de forma excessiva i innecessària.

Durant segles, i molt especialment des de la revolució industrial, el progrés s'ha entès, sobretot, com a creixement quantitatiu. Actualment, la ràpida evolució del canvi climàtic, la sobrecàrrega dels ecosistemes i el creixement de la població mundial ens obliguen a buscar una nova orientació adequada al futur. De si aconseguim trobar i aplicar aquesta nova orientació en dependrà que el desenvolupament esdevingui progrés.

Els socialistes apostem per un progrés sostenible que permeti fer convergir el dinamisme econòmic, la justícia social i la responsabilitat ecològica. Però per aconseguir aquest tipus de progrés és necessari créixer d'una forma diferent, més eficient, i més qualitativa.

L'actual model, que malbarata energia i recursos, ja no és viable. És necessari un creixement qualitatiu amb menys consum de recursos que garanteixi les necessitats naturals bàsiques per a les generacions futures. Aquest creixement implica una política econòmica competitiva que generi augments de productivitat que alhora permetin acabar amb el malbaratament dels recursos naturals.

Els socialistes apostem pel progrés, la formació i la qualificació científica i tècnica que permeti un desenvolupament sostenible. Ens proposem apostar per l'ús de noves tecnologies que ens permetin protegir els recursos, estalviar energia, i lluitar contra el canvi climàtic. I per això ens cal una nova política industrial ambientalment sostenible que lideri la transformació del model econòmic a partir del desenvolupament de solucions als problemes ecològics i energètics actuals.

El canvi de model energètic és per a nosaltres una assignatura pendent per als propers anys. Caldrà impulsar el canvi de recursos no renovables per d'altres que ho siguin, i de recursos que contenen contaminants per d'altres que no en contenen. Considerem que les energies renovables són el potencial energètic més important que tenim per a les properes dècades i per això caldrà que invertim en tecnologies i en processos que permetin l'augment de l'eficàcia energètica, l'estalvi de recursos i la substitució progressiva de les energies no renovables.

Els socialistes catalans ens plantegem, doncs, un nou repte: el repte del progrés ambiental i el creixement qualitatiu. La definició d'aquest nou repte i l'acompliment dels objectius que hem assenyalat ens permetrà no només donar un nou sentit a la idea de progrés, sinó obrir una nova etapa de progrés per a la nostra societat.

IV. El creixement de la diversitat i el reconeixement de les identitats

1. El context

En un context de major complexitat social com a conseqüència de la suma de diversos factors, l'important flux migratori que ha arribat al nostre país en un període molt curt de temps està significativament un augment molt important de la diversitat sociocultural de la nostra societat, ja de per si diversa i plural.

L'arribada d'aquesta nova immigració està suposant un dels processos de transformació social més importants de la història del nostre país i segurament representa el principal repte a abordar per al conjunt de la societat.

Malgrat que les causes d'aquesta onada migratòria són diverses, podem identificar alguns dels factors més rellevants.

Les desigualtats existents en el context mundial juntament amb l'important creixement de la nostra economia en les darreres dècades i les majors facilitats per la mobilitat internacional, ens han convertit en un país atractiu per milers de persones que venen buscant millors oportunitats per tirar endavant els seus projectes de vida. Les necessitats del nostre mercat de treball també venen determinades pel fet d'haver tingut durant anys una de les taxes de natalitat més baixes del món, combinades amb un important increment de l'esperança de vida. Aquest envelliment de la nostra piràmide d'edat suposa un clar obstacle per al manteniment futur del nostre creixement actual. La immigració està compensant en part aquesta tendència al rejuvenir la nostra mitja d'edat, i està satisfent les necessitats d'uns sectors determinats del mercat de treball incapços de cobrir-se amb l'oferta autòctona.

Aquesta nova realitat cal entendre-la com un fet estructural i no conjuntural. Molts dels primers en arribar ja estan reagrupant als seus familiars i són aquí per a quedar-se i, malgrat que la intensitat del flux dels darrers anys ha disminuït, la immigració continuarà augmentant en el futur. És fonamental que assumim aquesta realitat perquè del contrari no podrem fer un diagnòstic acurat del que està passant ni serem capaços de definir polítiques eficaces.

També hem de tenir molt present l'heterogeneïtat d'aquesta nova immigració. Darrera del concepte "immigració" trobem vides individuals de persones molt diverses, de característiques socials i culturals diferents, que fa que no podem generalitzar suposades característiques globals del col·lectiu d'immigrants. Persones que venen del món rural o de grans ciutats, persones amb nivells de formació desiguals, persones que aporten nous valors, costums, llengües, religions i identitats. És aquesta pluralitat a tots els nivells allò que caracteritza principalment la nova immigració i allò que fa que la seva acomodació a la nostra societat suposi un repte tan important.

2. Les conseqüències

Per entendre les conseqüències d'aquest procés cal abordar-lo en tota la seva amplitud i complexitat. No podem caure en visions reduccionistes que només posen l'accent en els aspectes socials o econòmics, que són molts i diversos. També hem d'incorporar la perspectiva cultural i identitària, ja que si no ho fem ens deixarem fora de l'anàlisi un aspecte cabdal del procés.

El primer aspecte que cal destacar és que l'augment espectacular de la diversitat sociocultural és a la vegada font de conflictes i font d'oportunitats. El fet que prevalgui més un element o un altre depèn de la interpretació i de la gestió d'aquesta diversitat.

La immigració produeix efectes positius en el creixement econòmic i demogràfic del país i és un factor d'enriquiment cultural i social i un important dinamitzador de la nostra societat.

Per altra banda, aquest augment quantitatiu de la població i de la seva diversitat té diverses conseqüències que cal tenir molt presents. En primer lloc suposa un increment important del nombre de persones que disposen de pocs recursos econòmics en relació a la mitjana del país, posant de manifest la necessitat de reforçar l'oferta i qualitat del conjunt de serveis públics com els educatius, sanitaris o socials. Si aquesta adaptació no es fa de manera ràpida i paral·lela al creixement de les necessitats és quan apareixen els dèficits i per tant les tensions.

També apareixen altres complexitats en relació a la major demanda d'habitatge, als nous usos de l'espai públic, a les concentracions geogràfiques d'alguns col·lectius, a l'ocupació i el mercat de treball, al teixit comercial o en relació a l'expressió pública del fet religiós.

Finalment no podem oblidar els nous riscos que se'ns plantegen respecte de l'aparició de noves formes de desigualtat, discriminació o segregació social, urbana o cultural.

En aquest context, són les capes més populars de la població les que estant vivint de més a prop les complexitats que el procés d'acomodació dels nous immigrants estan suposant. Evitar que es produeixi una competència real pels serveis i recursos és fonamental per garantir la cohesió i la convivència.

Molts ciutadans i moltes ciutadanes també es pregunten fins a quin punt la seva identitat es pot veure afectada o desplaçada, i aquest neguit també es tradueix sovint en recel i en un reforç del sentiment d'inseguretat i incertesa envers el futur.

Com a conseqüència de la suma de tots aquests factors, la immigració és un dels principals temes de preocupació de la ciutadania, i és lògic que així sigui. És important que entenguem aquesta reacció i que discriminem molt bé les actituds realment racistes d'una minoria, d'aquelles que simplement expressen preocupació i incomoditat davant d'un canvi tan sobtat del nostre paisatge social.

3. El repte

Davant d'aquesta realitat, és molt el que ens hi juguem com a societat. La qüestió principal és com som capaços de combinar el respecte a les diferències amb la defensa d'allò que ens uneix; la pluralitat d'identitats amb un sentiment de pertinença comú; la pluralitat de visions del món amb uns valors compartits i irrenunciables; les diferències culturals amb un patrimoni cultural i lingüístic comú.

En definitiva es tracta de trobar l'equilibri entre diversitat i unitat. Un repte gens fàcil i que en l'actualitat és compartit per una gran part de les societats modernes.

Si ens comparem amb altres països, nosaltres encara ens trobem en una primera fase del procés d'acomodació dels nous ciutadans. Serà a partir de l'evolució generalitzada de les anomenades segones generacions quan podrem valorar realment les característiques del nostre propi procés.

En aquest sentit, un element clau serà la mobilitat social d'aquestes segones generacions, ja que serà el termòmetre de la salut del nostre sistema.

4. Com abordem aquest repte els i les socialistes

La manera en què els i les socialistes ens posicionem davant d'aquest repte ve determinada en primer lloc pel compromís amb els nostres principis bàsics que són els pilars de la societat que volem construir: llibertat, igualtat i solidaritat.

En segon lloc hi ha un altre valor que també ens caracteritza i que en aquest context és més rellevant que mai, que és el de la responsabilitat. Cal afrontar la realitat tal com és, i en aquest sentit no podem amagar les complexitats del procés amb discursos ben intencionats que només posen l'accent en les virtuts de la diversitat. Però evidentment encara menys podem participar de les actituds d'aquells que esperonen la xenofòbia i els temors de la ciutadania per obtenir resultats particulars ben allunyats dels interessos globals de la societat.

Per aquest motiu, els i les socialistes hem de tenir una actitud proactiva, liderant el debat i definint un discurs propi que sigui coherent amb els nostres principis i sòlid en els seus fonaments.

Aquest discurs sobre la gestió de la diversitat està en el centre del nostre discurs global sobre el model de societat que volem. Partint de l'anàlisi rigorós de la realitat i de l'adequada interpretació que en fem, hem d'explicar cap a on volem anar. El nostre relat ha d'incorporar un model d'integració i gestió de la diversitat que tingui present les seves complexitats però que aprofiti aquesta diversitat com a font de construcció d'una societat més inclusiva, justa i creativa.

5. Les bases del nostre model

Al llarg dels darrers anys els i les socialistes hem anat construint, sobretot a partir de la pràctica però també des de la teoria, aquest model propi per abordar el repte de la integració i gestió de la diversitat. Aquest model es basa en tres pilars fonamentals:

En primer lloc situem el compromís i foment dels valors i principis democràtics en el context de l'Estat de dret, que ha de tendir cap a l'equiparació real dels mateixos drets per a tota la ciutadania i en l'exigència d'uns deures iguals per a tothom.

En segon lloc destaquem el nostre compromís amb un estat del benestar fort i modern i amb unes polítiques que tendeixin cap a la igualtat d'oportunitats, que reforcin les capacitats i autonomia de les persones per tirar endavant els seus projectes de vida. Això requereix una adaptació quantitativa i qualitativa de recursos i serveis i de noves polítiques que donin resposta a noves demandes i necessitats.

Finalment, hem de combinar el respecte i reconeixement de les diferències amb un esforç per posar l'èmfasi en aquells aspectes que ens uneixen més que no en aquells que ens separen. Aquest és segurament l'aspecte més complex de tots, ja que és on l'equilibri entre diversitat i unitat adquireix una major rellevància.

Els i les socialistes de Catalunya som sensibles al dret a la diferència, com no podria ser d'una altra manera. Però també som molt conscients que per garantir la cohesió de la nostra societat ens calen elements compartits, elements que han de permetre l'existència d'un sentiment de pertinença comú que finalment és el que permet tirar endavant projectes col·lectius de progrés.

La idea que tenim d'aquest sentiment de pertinença ve determinada per diferents factors. En primer lloc ja hem citat l'exigència de defensar uns valors fonamentals i irrenunciables, assolits a través de processos històrics que han costat molt.

Aquest sentiment també es construeix a partir del fet de sentir-se reconegut plenament com a ciutadà o ciutadana amb els mateixos drets i deures, també el dret de vot, i amb les mateixes oportunitats per desenvolupar un projecte individual i col·lectiu.

Finalment, els elements que ens identifiquen com a país són les seves institucions, la llengua, la història i un patrimoni cultural que s'ha anat construint i enriquint amb l'aportació de

generacions, cultures i tradicions diverses. Patrimoni que s'enriquirà molt més a partir d'ara amb noves mirades i formes culturals.

Ara el desafiament que tenim és com som capaços de garantir i ampliar aquest sentiment de pertinença per tal que sigui compartit per la majoria i permeti assegurar els vincles de solidaritat i confiança necessaris per mantenir la cohesió i l'esperit de col·lectivitat.

Altres països que tenen més experiència que nosaltres en la gestió de la diversitat ho han intentat de diverses maneres. Uns van posar l'accent en el reconeixement i foment de les diferències més que no pas en els elements d'unió. Malgrat alguns avenços respecte del reconeixement de la diversitat, sembla que s'han anat consolidant algunes tendències segregadores que no han afavorit aquest esperit de col·lectivitat i que han tendit més a construir una pluralitat de societats que no pas una societat plural.

Altres han posat tant èmfasi en la necessitat de compartir la identitat pròpia de la societat d'acollida que han acabat ofegant algunes diferències i provocant desafeccions identitàries que tampoc han afavorit la cohesió.

Aquesta és una visió molt simplificada de models molt complexos, els quals no només estan determinats per la voluntat política d'uns governs sinó també per les característiques històriques, socials i culturals de cada país. Però l'anàlisi d'aquests models ens ha de servir a nosaltres per identificar-ne els errors i els encerts. En aquest sentit tenim una situació relativament privilegiada que ens permet construir, a partir de la nostra pròpia especificitat, un model propi a partir d'un nou equilibri entre diversitat i unitat, i en la construcció del qual haurem de tenir en compte la nostra pròpia experiència històrica, ja que Catalunya s'ha fet a partir d'aportacions de diversos pobles i cultures al llarg dels segles.

Una conclusió que podem extreure d'altres experiències és que aquest equilibri s'ha de treballar perquè no sorgeix de manera natural. No n'hi ha prou amb el marc legal, ni en assenyalar els elements que han de formar part d'aquesta identitat col·lectiva. Ni tampoc n'hi ha prou amb confiar-ho tot en l'escola. Aquesta és important però no suficient. Calen polítiques actives a tots els nivells que tenint present la diversitat facilitin la interacció real entre la ciutadania. Només a partir del contacte i l'intercanvi, en definitiva, de la convivència quotidiana en un context d'igualtat d'oportunitats, serà possible consolidar aquest sentiment de pertinença. Això significa posar l'accent en les relacions entre les persones des de la perspectiva de la interculturalitat.

La interculturalitat implica la promoció sistemàtica i gradual d'espais i processos de interacció positiva, que vagin generalitzant relacions de confiança, reconeixement mutu, comunicació efectiva, diàleg i debat, aprenentatge i intercanvi, regulació pacífica del conflicte, cooperació i convivència.

No es tracta de limitar-se a celebrar la diversitat. L'hem de fer nostra amb tota la seva complexitat, només així serem capaços de construir aquesta identitat col·lectiva i deixar de pensar en termes de "ells" i "nosaltres" per tal d'entendre la societat des de la perspectiva d'un únic "nosaltres".

Però això no és fàcil i exigeix un esforç per part de tothom. A aquells que arriben els hem de demanar compromís i voluntat per implicar-se i formar part d'aquest "nosaltres". I aquells que fa temps que vivim aquí també hem de canviar per assumir i incorporar les noves diferències, eliminant les barreres objectives i subjectives que dificulten la plena incorporació dels nous ciutadans i les noves ciutadanes. Això afecta tant a l'àmbit jurídic com al dels prejudicis, entre molts d'altres. Es tracta d'un procés bidireccional que d'alguna manera ens obliga a repensar-nos com a col·lectivitat. Ja ho hem fet en el passat i ara ens toca donar un pas més endavant. Segurament ara el repte és més complex però som molt conscients de la importància que té i del que ens hi juguem.

Els i les socialistes sempre hem defensat una idea de la identitat allunyada de les visions etnicistes i essencialistes i això ens ha permès ser més representatius que altres de la Catalunya real. Si volem liderar la construcció de la nova Catalunya hem de ser capaços d'ofrir a tots els catalans i a totes les catalanes, sigui quin sigui el seu origen, un relat que doni sentit a la nova realitat social i que ens identifiqui a tots i totes amb la Catalunya d'avui i de demà.

Però per això cal que siguem valents i proactius i liderem el debat de les idees i les propostes. Si no ho féssim deixaríem que fossin altres els que a partir d'un discurs populista i demagògic però efectiu, utilitzant els temors de la ciutadania en benefici propi. En un tema tant important i sensible com aquest, som nosaltres qui hem de marcar l'agenda política, des de la clara voluntat de buscar el consens amb altres forces polítiques, però amb la plena convicció de que és el nostre discurs i són les nostres propostes les que millor poden donar resposta al gran desafiament que tenim davant.

V. Renovació i reivindicació de la política

Bernard Crick va escriure, “la política és una preocupació de persones lliures i la seva existència és una prova de llibertat”.

Aquesta preocupació de persones lliures que és la política democràtica necessita, òbviament, de ciutadans i ciutadanes demòcrates compromesos amb el propi funcionament de la democràcia més enllà del dret a vot. Un compromís que ha d'anar més enllà de la defensa dels propis interessos i reclamacions privades.

És evident, però, que l'ideal democràtic resulta cada cop menys mobilitzador i bona part de la ciutadania se sent cada cop més separada de la comunitat política i acaba sentint-se atreta per formulacions fonamentalistes o per formes antidemocràtiques de fer política, de manera que ens cal tornar a reivindicar la política.

Cal reivindicar una política que no es limiti a una formalitat electoral buida de continguts i de valors. Aquesta formalitat és condició necessària, però no suficient, per poder parlar de democràcia. Per tant, la plenitud de la vida democràtica demana la trobada equilibrada del factor formal –sistema electoral, equilibri de poders, etc.– amb el factor material –pràctica real dels valors del tarannà cívic democràtic–.

De fet, les regles procedimentals mínimes no podrien funcionar correctament si no fos basant-se en uns valors que la fan viable: la tolerància, la no-violència, la renovació social permanent, i el sentiment de fraternitat.

Defensem i reivindicuem la política perquè estem convençuts que els ciutadans i les ciutadanes que afegeixen valor al sistema amb el seu *ethos* democràtic, poden veure retornat en forma de millora ètica personal la seva aportació de valor al sistema polític.

En aquest sentit, un primer valor derivat de l'acció política és el coneixement, especialment el coneixement que sempre ha tingut la política de la complexitat social, però que en el nostre temps assoleix caràcter definidor d'època.

La política és el bany de realitat més gran que les persones podem tenir per saber allò que és la vida, és a dir, que és el camp d'aprenentatge més complet que es pot imaginar: hi són presents i vives totes les tensions, totes les confrontacions, tots els interessos, tota la realitat en la seva infinita varietat de cares i matisos. Hi són presents també tots els límits –pressupostos insuficients, regles necessàries de control, visibilitat i tractament mediàtic no sempre atent a l'interès general, dura competició partidista i electoral, etc.– la qual cosa dóna una dimensió especial al coneixement que s'hi adquireix: no hi ha coneixement més útil per a la vida que el

coneixement dels límits; i l'acció política és una lliçó permanent de limitacions, que esdevenen dificultats, però alhora reptes per superar. El bon polític, per tant, no és dogmàtic, no ho pot ser, perquè la realitat és enormement complexa.

En connexió i gairebé com a derivació d'aquest, el segon valor que aporta l'acció política a qui la practica és el sentit del compromís social i de l'esforç personal per a la superació del límit, d'autoexigència per articular mitjans escassos al servei de finalitats complexes i sovint urgents.

Enmig d'una societat sovint víctima de la ingenuïtat en la seva valoració de la tecnologia – creure que tot té solució tècnica–, la persona compromesa en l'acció política aviat s'adona que la major part dels problemes no es resolten només amb aplicacions tècniques, sinó que la política, com a definició de finalitats i opció de valor social, és i ha de ser autònoma i que la major part de les millors solucions són sobretot polítiques i no tècniques.

Per tant, si el poder és exercit per persones i les solucions no són només tècniques, la responsabilitat passa a ser una exigència de primer ordre. Si el poder polític s'exercís amb l'automatisme d'una doctrina o dogma incontestable o amb l'aplicació de tècniques infal·libles, no caldria ser gaire responsable: en el fons, i ben pensat, no caldria ni la política. Si hi ha política, és perquè algú s'ha de fer responsable, de forma permanent i radical, de les opcions finalistes, discutibles i lliures, que tria –i complementàriament, de les tècniques que posa al seu servei–.

Fer política és una de les accions humanes sostingudes que més responsabilitat exigeix, i per això mateix fa més responsable –en el sentit que dóna més sentit de la responsabilitat– a qui s'hi compromet. Un pensament que formulen moltes persones que, de manera benintencionada i sovint casual, han exercit un petit càrrec polític, com ara regidor de poble, és aquest: "tothom hauria de passar per l'ajuntament, que ho veurien tot d'una altra manera".

Finalment, considerem que hi ha un valor suprem, associat directament amb aquest, que la política aporta a qui la practica: més llibertat. Precisament perquè la responsabilitat creix quan es coneix la complexitat, quan s'afronta la superació del límit, per això mateix creix la llibertat: la responsabilitat no és la limitació de la llibertat, és la seva ànima; la persona responsable no "frena" la seva llibertat, l'articula amb la resta de valors de la vida i, en política, amb la resta de valors i drets dels altres. Qui és més responsable, esdevé més lliure, perquè esdevé més capaç – pel coneixement de la complexitat, dels límits i dels drets i valors d'altri– d'exercir la seva llibertat de forma útil i benèfica per a la seva pròpia existència i per a l'existència col·lectiva.

Contra el tòpic que estableix que qui fa política perd llibertat enmig de la turbulència de problemes i condicionants de tota mena, podem afirmar amb convicció que qui fa política, esdevé realment més lliure que qui, de forma individualista –encara que legítima–, es manté al marge del compromís amb la vida pública.

Aquest aprendre valors a partir de l'acció política i, per tant, aprendre política amb valors, és construir un "teixit" complex on compta tant allò que hom aporta per si mateix com allò que guanya en l'intercanvi amb els altres.

El polític, doncs, és el que elabora un teixit tot esforçant-se a trenar amb paciència l'encreuament, alhora harmònic i tens, de la trama i l'ordit, que seria l'expressió de la cohesió del conjunt a partir de la pluralitat o diversitat dels components de la societat. Seria també interpretable com una altra variant de la necessària unió de la trama o forma –electoral, representativa– i l'ordit o matèria –valors, tarannà– que dóna plenitud i sentit a la política democràtica.

3. NOU IMPULS DE LES POLÍTIQUES SOCIALISTES

I. Una economia dinàmica i competitiva al servei de la cohesió social i el creixement sostenible.

Els i les socialistes creiem que el dinamisme de l'economia i el creixement sostenible són la base per a la millora de la qualitat de vida i la generació d'oportunitats per a tothom. Defensem una economia social de mercat on la plena ocupació de qualitat serveixi per a aconseguir una societat més cohesionada i pròspera. La Catalunya que ambicionem situa el progrés econòmic i social com a prioritat. Perquè en el nostre projecte econòmic, fonamentat en una millora de la competitivitat, cohesió social i creixement són dues cares de la mateixa moneda.

L'economia social de mercat al segle XXI

La característica més important de l'economia moderna és el seu caràcter global. Aquest tret característic porta implícit una gran interdependència econòmica entre països i continents. Com a conseqüència directa es desprèn que les tensions locals d'aquesta economia globalitzada, esdevenen ràpidament un problema internacional.

En aquesta conjuntura, tota economia que contempli l'objectiu de ser moderna, dinàmica, flexible, adaptable i que tingui el propòsit de donar resposta i solucions a les qüestions que la ciutadania planteja, necessita disposar d'unes bases econòmiques prou sòlides per poder fer front als reptes de futur, al servei del progrés dels individus i la cohesió social, enfront dels desequilibris econòmics i socials.

El paper del sector públic en la política econòmica

El sector públic, els Governos, han de jugar un paper actiu en l'impuls de polítiques de competitivitat de les economies dels països i de polítiques industrials per la competitivitat de les empreses. El marc d'aquestes polítiques és el del creixement sostenible i la cohesió social. Els Governos dissenyen i pacten polítiques, prenen decisions al respecte i estableixen regulacions generals. Els instruments de política econòmica són pressupostaris i fiscals, però també n'hi ha d'altres, com la creació d'instruments financers, la regulació, l'actuació d'agències assessores, i les inversions de societats públiques de promoció d'activitat. Els i les socialistes defensem la revisió i actualització de tots els instruments clàssics de promoció econòmica per a posar-los al dia i avaluar-ne la seva utilitat, perquè creiem en la modernització del sector públic i en l'eficàcia del servei que presta. Hem d'impulsar nous instruments o noves formes dels mateixos instruments, hem de buscar noves complicitats i col·laboracions públic-privades.

El sector públic com agent econòmic directe

Els i les socialistes defensem la necessitat en moltes circumstàncies, també en la política econòmica, de la intervenció directa del sector públic. La intervenció pública, el paper del sector públic que els i les socialistes defensem és a la vegada el d'un agent important amb un paper rellevant necessari i al qual no hem de renunciar, però que s'esforça per no incorporar lentitud, traves, ineficàcia, burocràcia innecessària, costos de transacció més elevats i altres inconvenients a l'activitat econòmica, que a vegades exasperen a la ciutadania i la fan encara més desconfiada i desafecta de l'actuació de bona fe i honesta de la seva administració. El procés de fer del sector públic un agent competent, facilitador, àgil i eficaç; un agent eficient en la gestió dels recursos, transparent i avaluat, en permanent procés de millora, i que incorpori esquemes de gestió enfocats a objectius i anàlisi de rendiments és un dels eixos centrals de la nostra política econòmica.

Una competència en favor d'una economia sana. Regulació i política fiscal. Els drets dels consumidors.

Els Governos tenen un important paper com a reguladors de l'activitat econòmica. Els i les socialistes defensem que el paper de regulador ha de servir per facilitar i incentivar l'activitat econòmica, mai per posar-li traves; per establir un marc de seguretat i garanties però també un entorn afavoridor de l'activitat empresarial. Només amb més empreses i activitat econòmica es crearan llocs de treball i podrem mantenir els ingressos fiscals i el marc tributari estable que sustenten l'estat del benestar que volem preservar i ampliar. Els processos de simplificació administrativa endegats els darrers temps han de ser una línia d'actuació política de fons, prioritària i de llarga durada.

Les polítiques de millora de la competitivitat que defensem els i les socialistes, per tant, requereixen d'un esforç estratègic i planificador per part de les administracions. No només competeixen les empreses, competeixen els països i els territoris. És funció de la política econòmica crear entorns favorables a l'activitat econòmica i empresarial, crear un entorn institucional que afavoreixi la creació de llocs de treball i les inversions. És funció del sector públic estimular la cultura del risc i de l'emprenedoria. També és funció del sector públic dissenyar l'estratègia econòmica amb la qual el país o territori governat competirà.

El socialisme ha impulsat durant anys el model de col·laboració pública-privada en els àmbits administratius que ha governat. En l'àmbit del Govern de Catalunya, el model de referència en el disseny d'una política de competitivitat que engloba les polítiques industrials i d'internacionalització, però també les d'infraestructures i capital humà, és l'Acord estratègic per a la internacionalització, la qualitat de l'ocupació i la competitivitat de l'economia catalana.

Paral·lelament, en favor d'un creixement sostingut, necessitem impulsar un mercat eficient complementat amb unes administracions àgils i capaces per afrontar els nous reptes. En aquest sentit, els i les socialistes, reconeixem l'eficiència dels mercats com a mecanisme per a l'assignació dels recursos escassos, alhora que advertim també de les seves limitacions i fallides. Així, la defensa de la competència en els mercats esdevé un puntal bàsic que garanteix l'eficiència i, per tant, els poders públics tenen l'obligació de combatre les situacions de monopoli i oligopoli. En aquest sentit, els poders públics tenen la responsabilitat de millorar l'eficiència productiva i limitar els abusos que es deriven d'una excessiva concentració de poder econòmic, per mitjà d'un marc competitiu que beneficiï a usuaris i consumidors.

Els i les socialistes defensem que, en una economia social de mercat, els poders públics han de garantir una adequada regulació. Més enllà del debat entre més o menys intervenció, menys o més flexibilitat, cal assegurar la regulació òptima en les diferents esferes de la vida econòmica. Aquesta tasca reguladora de l'activitat econòmica ha de permetre que es garanteixin els principis d'equitat, d'igualtat d'oportunitats i de lliure concurrència en el funcionament del sistema.

Una política fiscal socialdemòcrata ha de permetre proveir els poders públics amb els recursos necessaris per a desenvolupar polítiques públiques que redueixin les desigualtats i promoguin la justícia social i la igualtat d'oportunitats real i efectiva.

Així mateix, es considera necessari proposar l'adopció de mesures fiscals per tal d'estimular la inversió privada en projectes de creació de noves empreses, per part d'emprenedors, o d'aquells inversors que tenen un compromís a llarg termini, enlloc de la obtenció de beneficis immediats i amb caràcter especulatiu. Assolint, amb aquestes mesures, uns nivells d'inversió privada en aquests conceptes equiparables a les dels països europeus.

Serà necessari, si volem un mercat al servei de les persones, continuar fomentant els processos de conscienciació del ciutadà com a consumidor. La societat ha de tenir present quins són els

drets dels consumidors, per poder exigir uns serveis de major qualitat i uns productes amb major valor afegit. És necessari desenvolupar els espais on els consumidors fan valer la seva força col·lectiva, i incentivar mecanismes que solucionin la conflictivitat entre productors i consumidors de forma àgil i concertada. Destinar els recursos necessaris per al desenvolupament dels processos d'arbitri, generarà una major responsabilitat de tots plegats en la qualitat i el servei, i la percepció que l'exigència constructiva i responsable del consumidor té una resposta eficient i eficaç.

Potenciar una economia plena d'oportunitats per l'emprenedoria

Els i les socialistes creiem que la funció emprenedora i l'activitat empresarial són fonamentals per a la creació de riquesa i la generació d'oportunitats. Apostem per una concepció de l'activitat empresarial que es regeix pels valors de la innovació, la competència lleial, i la responsabilitat social corporativa.

També, creiem que la riquesa creada pel nostre sistema productiu ha de permetre la generació d'oportunitats reals i efectives per a tothom. Per això defensem una distribució de la renda i del patrimoni que no tingui només en compte el resultat de l'acció de la mà invisible del mercat. Seguint aquesta línia, defensem polítiques públiques que evitin que les grans desigualtats del present siguin desigualtats d'oportunitats en el futur. Polítiques de creació de riquesa centrades, sobretot, en la millora de l'Estat del Benestar dels ciutadans i les ciutadanes. Un Estat del Benestar que els i les socialistes concebem també com un gran actiu.

D'altra banda, l'Estat del Benestar té un important paper redistributiu. Els i les socialistes entenem que és necessari continuar potenciant aquest aspecte de l'Estat del Benestar com a mecanisme corrector de les desigualtats que genera el mercat, igualador d'oportunitats i reparador dels desequilibris econòmics.

Universitat i Recerca: invertir en el coneixement és invertir en les persones

En l'actualitat, el coneixement és a la base del creixement econòmic, el benestar i la cohesió social, i l'educació i la recerca són clau per a garantir el ple desenvolupament d'una societat del coneixement. Per tant, la millor inversió que el nostre país pot fer pel seu futur és la que garanteix que cada persona pugui arribar tant lluny en el seu aprenentatge com desitgi, i que només la capacitat i la pròpia voluntat posin els límits.

Així, doncs, per a nosaltres és prioritari seguir invertint en la millora del sistema universitari i en la promoció dels seus nivells de qualitat i excel·lència, amb l'objectiu que les nostres universitats puguin competir –i fins i tot liderar– en el si de l'Espai Europeu d'Educació Superior. L'objectiu de la política universitària ha de ser el foment de l'excel·lència, i per aconseguir-ho ens proposem avançar en nous sistemes retributius vinculats a la productivitat investigadora i docent, reforçar els Consells Socials, i millorar la governança i la relació universitat-empresa. Només apostant per la qualitat i l'excel·lència aconseguirem formar universitaris i universitàries altament qualificats capaços d'aportar valor afegit al capital humà de les empreses i de les administracions públiques catalanes.

En el camp de la recerca, cal seguir avançant en la millora de la qualitat de la recerca que es realitza a Catalunya per a fer-la plenament competitiva i reconeguda a nivell internacional. Però aquest objectiu requereix que el sistema de recerca de Catalunya augmenti no només la seva qualitat sinó la seva mida.

És absolutament necessari seguir apostant pels centres de recerca especialitzats, capaços de competir amb els principals equips de recerca internacionals en les seves àrees d'investigació, i d'oferir coneixement altament especialitzat a les empreses que aposten pel desenvolupament tecnològic i l'augment constant del valor afegit dels seus productes. Per aconseguir-ho, ens

proposem seguir incrementant la inversió en R+D, tornant-la a doblar, per arribar a superar en pocs anys la mitjana europea, únic camí per aconseguir un país de primera amb una economia plenament competitiva.

Però en aquest mateix camí ens cal, també, potenciar un increment en el nombre d'investigadors, tant en el sistema públic de recerca com en el món de l'empresa, prestant especial atenció en la incorporació de joves investigadors així com en la captació del talent científic de l'àmbit internacional. Només augmentant la base de la recerca, la massa crítica d'investigadors necessària, podrem mantenir en el futur centres de recerca de primer nivell internacional.

Canvi de paradigma productiu. Innovació i transferència de coneixement

Durant els darrers anys s'ha experimentat una reestructuració en el teixit productiu de les economies occidentals, causat pel continuat procés de globalització dels mercats. Conseqüència, bàsicament, de la incorporació a la Unió Europea dels països del centre i de l'Est d'Europa, el creixement d'economies com la de la Xina o la de l'Índia i la continuada evolució tecnològica.

En aquest nou context internacional, caracteritzat per la forta competència d'economies amb baixos costos salarials entra en joc allò que es coneix com a societat del coneixement. Una de les característiques més importants d'aquesta societat la representa el canvi en el model de les forces productives, on la competència no es centra en la mà d'obra, sinó en la capacitat d'innovar, en la informació i les comunicacions i on la principal força productiva és el coneixement.

Els i els socialistes, per afrontar aquest canvi de paradigma en el teixit productiu, volem posar un èmfasi especial en la innovació, en la transferència de coneixements, en la formació continuada i en l'especialització dels treballadors.

Els i les socialistes catalans tenim l'ambició que Catalunya, a banda de ser competitiva a nivell global, continuï sent el motor econòmic d'Espanya i això s'aconsegueix incrementant la participació de la productivitat catalana en el PIB de l'Estat. El model que els i les socialistes volem per a Catalunya s'ha de basar en augments de productivitat. Però no només ens hem de centrar en els sectors de les noves tecnologies, els beneficis de les TIC s'han d'estendre a tota l'economia i hem d'apostar per produccions d'alt valor afegit, en què les decisions i la feina de les persones tinguin un impacte elevat.

Els objectius són clars. Es considera primordial impulsar Catalunya com a centre d'atracció d'inversions en sectors tecnològicament avançats per a fomentar la transferència de coneixements centres tecnològics-empresa.

En definitiva, apostar per la formació en tecnologia, per la innovació i per la modificació de la percepció que el conjunt dels i les participants en la gestió de l'empresa tenen sobre l'activitat innovadora.

Per tant, i en aplicació de les polítiques que configuren el model social europeu, s'ha de fomentar una inversió productiva capaç de dinamitzar i fer més competitiva l'economia gràcies a la inversió en infraestructures, en R+D+i, en la millora dels factors productius i, en especial, en la formació del capital humà. Així mateix, és necessari invertir en recerca (bàsica i especialitzada) i potenciar el desenvolupament aplicat dels fruits d'aquesta recerca. Farem realitat una aposta decidida per la investigació tecnològica i la innovació.

Cal fomentar, per tant, la innovació tecnològica a tots els nivells i a la qual s'ha de donar la màxima importància. Cal reforçar aquesta orientació, seguint les recomanacions de l'agenda de Lisboa i afavorint el paper d'emprenedors i autònoms com a generadors d'ocupació. Així com el

fet que els empresaris i emprenedors disposin de recursos financers assequibles per finançar els seus projectes.

En aquest sentit, els i les socialistes apostem per polítiques amb l'objectiu d'aconseguir un mercat de capitals i financer àgil i flexible pel que fa a l'adaptació a noves realitats o als nous escenaris econòmics, produïts per la incertesa que viuen els mercats financers. Incertesa causada, en gran mesura, per les diverses tensions locals que acaben tenint un abast general.

Amb aquesta premissa volem que les unitats productives i més concretament les empreses més joves i innovadores, puguin accedir més fàcilment al capital risc.

Convé també, potenciar la inversió privada amb l'objectiu d'incrementar les fonts de finançament de l'activitat empenedora, tot potenciant nous instruments financers i, així, mobilitzar l'estalvi directament dels inversors particulars als empenedors.

En definitiva, volem enfortir aquests valuosos pilars de la nostra competitivitat amb un sistema financer millor. Per estar així en condicions d'afrontar amb èxit la generació de projectes que aportin al país major riquesa; millorar la capacitat d'innovar; crear projectes econòmics interessants; cercar nous espais econòmics que generin ocupació de qualitat; fomentar la cohesió social i apostar clarament per polítiques de dinamització i desenvolupament econòmic. És a dir, millorar la qualitat del teixit productiu i crear les bases de les unitats productives del segle XXI.

Política industrial. L'impuls dels sectors tradicionals

Dins el paraigües de les polítiques de competitivitat els i les socialistes reivindiquem la importància de la política industrial. L'objectiu de la política industrial és afavorir l'activitat econòmica, acompanyar a la indústria en els seus processos de transformació i d'adaptació a la globalització, vetllar pel manteniment i la creació de llocs de treball, d'activitats econòmiques pròsperes per tot el territori, crear un entorn afavoridor de l'activitat empresarial.

La pròpia definició d'indústria ha canviat: activitats que abans formaven part de la indústria i que ara segueixen sent-ho en essència, han adoptat formes de serveis; les activitats industrials del present poden no fer-se en fàbriques sinó en laboratoris, les fronteres han desaparegut i per això la política industrial avui, a més d'instruments tradicionals d'estímul de zones d'activitat, de promoció i participació, de prevenció i reconversió d'activitats, de creació d'instruments d'inversió i desenvolupament, també inclou polítiques d'innovació, d'internacionalització, de recerca i desenvolupament, de formació del capital humà, de sostenibilitat i mediambientals, tecnològiques...

D'altra banda hem d'innovar, també, en els sectors econòmics tradicionals del país, com ara les indústries tradicionals, el sector turístic o el petit i mitjà comerç.

Potenciar les infraestructures i definir un model de mobilitat

Tanmateix, perquè Catalunya sigui centre econòmic de referència és imprescindible eliminar els dèficits d'infraestructures que tenim i consolidar el nostre model de mobilitat i transport públic. És necessari augmentar les inversions en els eixos ferroviaris i viaris, per vertebrar el territori i multiplicar les interconnexions entre tots els punts del país. De forma ordenada i planificada i assegurant que existeix transport públic disponible, eficient i assequible, que sigui una alternativa real al transport privat. S'ha d'avançar en els models de ciutat compacta que consumeixen menys sòl i permeten noves formes de connectivitat individual i col·lectiva, apropant de forma física i temporal les llars, els llocs de treball i estudi i els llocs d'oci i esbarjo.

Un nou model energètic al servei del progrés i respectuós amb el medi ambient

L'energia constitueix avui en dia un element imprescindible del nostre benestar. Es tracta d'un bé de primera necessitat. Catalunya no pot hipotecar el seu futur amb un model energètic que malbarata els recursos i resulta obsolet. Avui, més que mai, ens sentim especialment deutors amb la terra i les futures generacions, respecte del model energètic que volem que tingui el país.

Per aquest motiu és especialment important destinar recursos i esforços al canvi de model que els i les socialistes estem liderant.

Garantir el subministrament elèctric de qualitat amb les interconnexions necessàries, reduir el consum mitjançant programes d'estalvi i eficiència i canviar l'estructura de producció d'energia, fomentant les fonts d'energia netes.

Una energia que caldrà produir –probablement– a partir de noves fonts d'energia, que potser tindran també un cert impacte paisatgístic, però que és necessari posar en marxa per tal de produir més electricitat. Catalunya no es pot permetre mantenir aturada la creació de noves centrals de generació d'energia, ja sigui eòlica o fotovoltaica, perquè ja avui es troba a la cua d'Espanya en la producció d'energia a partir de fonts renovables.

Tot això tenint en compte que el creixement econòmic i del benestar requereix un subministrament energètic suficient i Catalunya, avui, necessita produir –o importar– més energia per a mantenir els seus nivells de desenvolupament econòmic i benestar social.

Paral·lelament hem de tenir en compte el canvi climàtic i la protecció del medi ambient, que configuren la nostra agenda pel futur de forma transversal, a curt i llarg termini. En aquest sentit aquesta innovació també s'ha d'estendre a l'àmbit ambiental. El nostre país és ric en recursos naturals que fan possible potenciar les energies netes. Volem desenvolupar les energies renovables eòlica i fotovoltaica. Noves tecnologies i R+D seran els nostres principals aliats en aquesta feina que necessita de tots els recursos al nostre abast, per poder esdevenir una alternativa real a la nostra dependència sobre les energies no renovables com el petroli.

En aquesta línia, cal destacar que les propostes dels i les socialistes en aquesta matèria han de ser una síntesi de bones pràctiques per aconseguir redreçar una situació de canvi climàtic. No és només una qüestió de valors propis del socialisme, sinó un compromís amb el benestar de tots els ciutadans i les ciutadanes de Catalunya i d'arreu del món. La nostra societat ha de participar activament en la recerca de solucions.

Volem donar prioritat al control de la contaminació, invertint en la recerca de solucions tecnològiques que permetin reduir i eliminar la contaminació que els nostres processos productius i la nostra vida domèstica generen. Hem de mantenir el treball de conscienciació de la societat sobre els problemes derivats dels nostres usos i costums habituals, que poden lesionar el medi ambient o obstaculitzar la seva protecció.

A la vegada, és necessari que apostem pel nostre patrimoni natural, que constitueix un factor prioritari de l'herència que deixarem als nostres fills per un futur de benestar de qualitat.

Continuarem liderant una planificació del territori ordenada i racional, propiciant un model de desenvolupament urbà respectuós amb la nostra terra, els nostres paisatges, les nostres costes i la nostra natura.

L'aigua, un bé escàs que cal gestionar de forma eficient.

L'aigua és un bé escàs que pot arribar a generar nous conflictes. A Catalunya, com bé s'ha demostrat en els darrers dos anys, podem patir més que a d'altres zones d'Europa i d'Espanya

aquesta manca d'aigua, per les pròpies característiques del nostre territori. Per tant, més enllà de l'ús eficient de l'aigua –que en l'àmbit del consum domèstic té ja uns nivells d'eficiència molt elevats–, serà necessari definir una política hidrològica clara, allunyada de les demagògies territorials, tant a l'interior de Catalunya com en el conjunt d'Espanya.

Per garantir el progrés econòmic i social, Catalunya necessita uns determinats nivells de subministrament d'aigua que els recursos naturals del país podrien no poder oferir, la qual cosa la sequera dels dos darrers anys ens ha demostrat. Situació que també és fruit de la manca de previsió i d'inversions durant més de 20 anys. Per tant, cal aplicar polítiques, com ja està fent el Govern de la Generalitat. Apostem per una política de l'aigua innovadora, atrevida i que sigui capaç de garantir el futur del subministrament d'aigua que Catalunya necessita amb mesures com la recuperació d'aqüífers, la dessalinització, la recuperació i reutilització d'aigües depurades, les interconnexions en alta i la millora de les xarxes de distribució en general, i per què no, la implantació de noves polítiques que poden ser efectives com els bancs d'aigua.

Finalment, també cal apuntar la necessitat de l'ús eficient de l'aigua en sectors com l'agricultura, que segueix consumint pràcticament el 60% de l'aigua que s'utilitza a Catalunya. Som conscients que, per aconseguir-ho, caldrà realitzar importants inversions.

Un futur de qualitat per al món rural

La vida rural és un patrimoni de present i de futur en la nostra societat. El model de desenvolupament sostenible i respectuós amb el medi ambient que propugnem els i les socialistes depèn especialment de l'arrelament de la vida rural al territori. La preservació d'espais naturals, o l'impuls a la producció d'aliments de qualitat i propis de la nostra cultura gastronòmica depenen d'aquest esforç. És imprescindible per a la vertebració equilibrada del nostre país garantir la igualtat d'oportunitats i l'accés a tots els serveis de l'estat del benestar (transport, salut, educació, serveis socials, cultura) a tots els ciutadans i les ciutadanes, independentment del seu lloc de residència.

En el futur és necessari que el món rural percebi que els seus drets i la seva capacitat d'accés als serveis de l'estat del benestar es garanteixen en les mateixes condicions que en el medi urbà. Actualment, això significa invertir recursos i esforços per assegurar al món rural l'accés a les noves tecnologies, a les infraestructures, als serveis socials i de salut, a l'educació i al transport, en igualtat de condicions.

II. Plena ocupació de qualitat

Pels i les socialistes el treball és la forma en què els homes i les dones participen en la creació de riquesa que genera el sistema productiu d'un país i alhora se'n beneficien. L'objectiu de la plena ocupació de qualitat és plenament vigent perquè és la millor manera de garantir el benestar col·lectiu, una societat inclusiva, i la millor manera de distribuir la riquesa i de combatre les desigualtats i la pobresa.

Tanmateix el concepte de treball, el seu rol dins la societat i el seu tret com a identificador social de l'individu, així com les formes de treball i la seva percepció han canviat profundament des de mitjans del segle XX. S'han desdibuixat les fronteres, tan nítides en altres temps, entre classes socials. Ha aparegut noves formes de treball, s'ha eixamplat les classes mitjanes assalariades, han aparegut nous sectors precaritzats i que pateixen noves formes de pobresa, alhora que es manté un grup important de la classe treballadora en els sectors productius clàssics. En aquest sentit els i les socialistes hem de renovar el nostre compromís amb els més perjudicats per l'actual model econòmic i de relacions laborals; aturats, precaris i persones en risc de pobresa.

El treball té relació amb l'espai social i econòmic que ocupen les persones a la societat, condiona la vida professional, la personal i la familiar. El treball és central en la vida de la gent, i en aquesta mesura ha d'ocupar un espai central de les polítiques que desenvolupem els i les socialistes.

Per tot això els i les socialistes mantenim la plena vigència de l'objectiu polític de la plena ocupació de qualitat com al millor forma de participar de la generació de riquesa i de distribuir-la, a través d'un sistema de relacions laborals i d'un marc legal que en garanteixi la seva qualitat i la protecció del més dèbil en la relació laboral.

Els i les socialistes tenim les fórmules que ho poden fer possible. Desenvolupem polítiques econòmiques actives que tenen com a objectiu i mesuren el seu èxit en termes de creació d'ocupació de qualitat.

És per això que cal un sistema productiu d'alt valor afegit que creï llocs de treball qualificats, especialitzats, basats en el coneixement, que siguin competitius a nivell global i que, en conseqüència, siguin ben remunerats i de qualitat. Cal un entorn econòmic competitiu dinàmic i que generi ocupació, però cal també que vetllem per tenir un marc legal i convencional que garanteixi la qualitat en el lloc de treball. Objectiu que és assolible amb nivells salarials adequats, garantint el dret a la formació continua durant tota la vida laboral, la no discriminació per raó de gènere o per qualsevol altra causa, garantint per llei un salari mínim just i que permeti viure amb dignitat, mantenint el principi d'igualtat en el lloc de treball: trencar les barreres d'accés, permanència i promoció, i facilitar la conciliació en els usos del temps. És a dir, impulsant una legislació tant d'origen administratiu com fruit dels convenis col·lectius, que permetin combatre les pràctiques laborals abusives i discriminatòries.

Per aconseguir una plena ocupació de qualitat calen, per tant, polítiques econòmiques dinàmiques i una legislació garantista. Tanmateix cal també facilitar els mecanismes de participació dels agents socials a les empreses i al conjunt del sistema de relacions laborals.

Pels i les socialistes un diàleg social (sindicats-empresaris-Govern), sòlid i estable ha de reflectir la realitat i les necessitats del teixit productiu català, i dels treballadors i les treballadores del nostre país. El diàleg social, i el paper que hi han de jugar empresaris i sindicats, forma part indestriable de la nostra estratègia política d'avenç cap a un entorn econòmic i social just i avançat.

III. Una societat en aprenentatge permanent

Pels i les socialistes el dret a la formació, a l'aprenentatge permanent és una política social, és un dret de ciutadania. Un principi que hauria d'ordenar més les decisions polítiques, les decisions de gestió pública, les reivindicacions dels ciutadans i les ciutadanes i esdevenir element central en l'agenda dels dirigents polítics i dels agents socials. El dret a la formació s'ha de reivindicar al llarg de tota la vida: també a l'empresa com un símbol de dignitat i de societat del benestar, no només com una senyal d'igualtat d'oportunitats en les edats d'escolarització obligatòria.

A Catalunya alguns elements de dinamisme, creativitat, innovació, capacitat emprenedora i, sobretot, de cultura de risc són necessàries en les característiques de la formació del nostre capital humà. En la dotació d'aquestes característiques la formació al llarg de la vida és fonamental, ja que són aquests alguns dels valors que es poden traslladar de forma permanent en els diferents estadis formatius.

Cal reforçar cada vegada més les habilitats d'autogestió de les persones, d'assumpció de responsabilitats personals sobre el desenvolupament de les carreres professionals. La capacitat d'ocupació de les persones i les habilitats d'aprenentatge esdevenen la mateixa cosa.

Tant en les polítiques de proximitat com en l'aplicació de les noves tecnologies, adquiriran molta importància l'impuls de polítiques que garanteixin la formació en els valors del dinamisme i la innovació i en l'adquisició d'habilitats al llarg de la vida. També en el desenvolupament de la necessària adquisició d'autonomia dels centres en el marc d'un servei públic educatiu que ha de garantir la cobertura general. Com en altres qüestions la combinació dels elements globals i els locals semblen la millor fórmula de futur.

El desenvolupament d'habilitats personals al llarg de la vida especialment vinculades a l'adaptació a la innovació i la capacitat per ser flexible als canvis de la societat del coneixement ha de comptar amb les tecnologies de la informació, però també amb les persones, centres, entorns innovadors que tenen en els àmbits locals el seu marc físic de desenvolupament.

En el desenvolupament de polítiques de formació al llarg de la vida, els agents públics han de cooperar a tots nivells –locals, nacionals i europeus– i amb altres agents econòmics i socials. Les empreses i els representants dels treballadors tenen aquí un paper central encara no prou explorat.

Les empreses han de generar plans de formació, el dret de formació a l'empresa, l'assumpció també a l'empresa de la importància d'invertir en capital humà, encara té camp per córrer.

Les economies més avançades del món, la nostra entre elles, ja fa temps que basen la seva lluita per la competitivitat en les millores de la productivitat, en ser economies generadores de valors afegits com més basats en el coneixement millor. Una economia basada en el coneixement té com a principal actiu, com a principal variable competitiva, el seu capital humà: la formació general dels seus ciutadans i les seves ciutadanes, les habilitats adquirides dels seus i les seves professionals, el lideratge dels seus emprenedors i directius, la potència dels seus sistemes públics, la innovació de les seves universitats, la capacitat dels seus actius humans d'estar presents al món o l'aptitud i l'actitud de la seva força de treball. Pel model econòmic que proposem cal tenir clar que la formació, l'educació, és el principal actiu.

IV. Una societat de paritat entre homes i dones

El socialisme català ha anat construint un pensament feminista propi. El feminisme socialista, partint de l'experiència en l'acció pública ha possibilitat la incorporació de les demandes de les dones a l'agenda política i la definició de les anomenades polítiques públiques de gènere. El nostre feminisme té clara la lluita global per una societat més justa, igualitària i democràtica per a homes i dones en un projecte comú, i defensa l'aplicació de polítiques específiques per assolir els drets de les dones i que aquestes siguin prioritàries pel conjunt del projecte socialista.

S'ha aconseguit que les dones joves tinguin assumida la igualtat, la seva autonomia professional i econòmica, però molt sovint no se senten representades pel feminisme. Els avenços en termes d'igualtat de gènere al nostre país, amb clares diferències entre generacions, ens obliguen a donar resposta a les noves situacions socials.

Per tant, els i les socialistes hem d'avançar cap a una nova centralitat de les polítiques de gènere: la igualtat de dones i homes és un patrimoni de la nostra proposta política, de dones i homes, i, per tant, és imprescindible la incorporació dels homes a les polítiques d'igualtat tot col·laborant amb els moviments d'homes per a la igualtat.

Democràcia paritària i lluita contra la violència de gènere

Les prioritats de les polítiques públiques de gènere pel feminisme socialista són: la democràcia paritària, la lluita contra la violència de gènere, la igualtat d'oportunitats al mercat laboral i uns nous usos del temps que permetin la conciliació de la vida personal, laboral i familiar.

El PSC haurà d'afrontar dos grans reptes en el propers anys; d'una banda avançar de la paritat numèrica a la democràcia paritària en el si del partit, i d'altra liderar les propostes polítiques per a la igualtat d'oportunitats de les dones.

Cal posar de relleu la força del vot de les dones: les dones no són un grup sectorial més ni un sector, són la meitat de la població. Les polítiques d'igualtat poden fer que el PSC esdevingui el partit referent de les dones catalanes.

El repte permanent de la igualtat d'oportunitats

Pel que fa a la igualtat d'oportunitats hi ha dos grans qüestions que suposen un dèficit important en la qualitat de la vida de la nostra societat, qüestions que ja estem abordant però per a les quals encara no hem estat capaços de trobar solucions efectives: la violència de gènere i la conciliació.

La violència de gènere s'ha de convertir en una prioritat en l'agenda política, hem desenvolupat els instruments legals per combatre-la però encara hem d'aconseguir que aquests instruments siguin efectius i la tolerància zero necessària a la societat envers les actituds i els valors que la generen. En aquest sentit, l'educació des de les escoles ha de contribuir a difondre els valors d'igualtat i de respecte.

La conciliació ha esdevingut una necessitat quotidiana d'una gran part de la població que afecta a homes i dones encara que no de la mateixa forma. Les dificultats per conciliar comporten discriminació laboral per a les dones i problemes també per a una generació d'homes joves que ja no tenen l'activitat laboral en el centre de les seves vides i tenen dificultats diàries per tenir vida personal i familiar. Per fer viable la conciliació cal garantir la igualtat d'oportunitats al món laboral, l'equiparació salarial i superació del risc d'exclusió social de les dones i, en especial, la pobresa de les dones de més edat.

Hem elaborat un discurs però manquen polítiques públiques més potents per aconseguir solucions efectives que hem de cercar en base a la universalització dels serveis i a la coresponsabilitat.

Dones grans

Una de les conseqüències més injustes de la dictadura és la situació de pobresa de moltes dones grans (vídues grans o pensionistes que no han contribuït), dones que han col·laborat en el manteniment de la societat i que no només per una qüestió social sinó també legal van haver d'abandonar el treball remunerat o dedicar-se a feines informals. Hem d'abordar polítiques que permetin a aquestes dones els ingressos suficients per gaudir d'una vida digna.

Més enllà de la paritat, la justícia social

La paritat ha estat un instrument de la socialdemocràcia que ha aconseguit incrementar la presència de dones a la vida política. Hem de ser capaços d'avançar de la paritat a compartir tots els espais de presa de decisions.

Les dones continuen tenint dificultats específiques en la participació política: manca de visibilitat pública, els temes dels quals es responsabilitzen les dones no són prioritaris en l'agenda política, les dinàmiques de la pràctica política fan difícil la compatibilitat amb la vida personal, segueixen existint espais de presa de decisions informals on les dones no participen i segueix produint-se una alta rotació en els càrrecs ocupats per dones que dificulten la creació de referències i liderats.

Cal aprofundir en l'aplicació del Pla d'Igualtat per tal de promoure tant la presència de dones com la perspectiva de gènere en les diferents activitats del PSC.

Cal avançar en el concepte de ciutats amables, ciutats amb ulls de dones, donar un paper més rellevant al món local en el desenvolupament de les polítiques de gènere.

Cal promoure i consolidar les xarxes de suport a dones: crear estructures de suport entre les dones.

En aquest sentit l'aplicació del Pacte del Temps és un instrument fonamental per afavorir les condicions necessàries per a una participació còmoda i plena de tots i totes en el si del Partit. Afavoreix homes i dones i suposa una innovació per rendibilitzar millor el temps.

L'aplicació plena del pacte situarà al PSC com un model d'organització política, més innovador, atractiu i obert a les necessitats de la gent. El partit és un mirall de la societat, que assumeix els seus reptes i en cerca les solucions més eficaces.

La responsabilitat del nostre projecte cap a les dones exigeix exemplaritat. Cal capacitat de transformació de les nostres dinàmiques i estructures per a poder canviar també les de la societat. La consecució de més drets per a les dones construeix la societat més justa per la qual treballa el PSC.

V. Societat de benestar i suport a les famílies

Els i les socialistes defensem el sistema de l'Estat de Benestar com una de les grans conquestes socials del segle XX, un dels grans objectius assolits per les lluites del moviment obrer i pel conjunt del socialisme democràtic. Hem iniciat el trencament de l'històric condicionant dels individus del seu origen social, econòmic o familiar. Hem deixat d'acceptar la fatalitat com un element immodificable de la nostra existència.

L'Estat de Benestar es basa en el compromís de reduir els riscos inherents a la vida amb una perspectiva d'equitat i justícia social: l'atur, la vellesa, la malaltia, la manca de habitatge assequible, de recursos de la família per a l'educació dels infants i els joves i, més recentment, la conciliació de la vida personal i familiar. Estem conquerint, gràcies al sistema de benestar i l'extensió de nous drets socials, el dret a tenir un projecte propi i autònom de vida triat lliurement i sense condicionants.

El repte del socialisme és compatibilitzar les necessitats de recursos de l'Estat de Benestar amb una economia competitiva. La dreta ha qüestionat sempre aquesta possibilitat. Els seus arguments en fonamenten en els suposats efectes negatius de la solidaritat sobre l'economia i, en particular, sobre l'ocupació, l'estalvi i els incentius a la creació de riquesa. La dreta aposta per un model d'Estat assistencial i orientat bàsicament cap als exclosos, amb serveis de baixa qualitat i per a un públic captiu.

Els i les socialistes som qui millor podem defensar el model de l'Estat de Benestar. I ho som perquè creiem en ell com a instrument de justícia social i perquè l'hem impulsat sempre que ocupem responsabilitats de govern, a través de les lleis i posant-hi els recursos necessaris.

El socialisme democràtic ha fet possible al nostre país creixement econòmic i cohesió social, competitivitat i equitat, una economia forta i drets socials universals.

És un fet que els països més desenvolupats tenen Estats de Benestar més forts. Que els països amb Estats de Benestar més forts tenen nivells de renda, d'ocupació i fonaments macroeconòmics més sòlids; i que els països menys desenvolupats i amb ràpid creixement amplien, gairebé sense excepció, els seus Estats de Benestar, com a conseqüència del progrés i

de les demandes de la societat. També s'ha demostrat que és compatible disposat d'un sòlid Estat del Benestar i ser una economia dinàmica i competitiva.

No volem un Estat assistencial, sinó que volem un Estat garanteixi els drets socials i econòmics a través d'uns serveis públics de qualitat accessibles per a tothom, independentment del nivell de renda o de la classe social a la qual es pertanyi. És important fer un esforç pedagògic perquè la ciutadania compregui que l'objectiu d'un Estat de Benestar fort està basat en una fiscalitat sòlida, justa i eficient.

Pels i les socialistes és prioritari millorar la qualitat dels serveis públics. En aquest repte el sistema de benestar s'hi juga la credibilitat. La dreta retalla els impostos per tal d'estimular pretesament el consum, defensant alhora els interessos dels qui representa, la ciutadania amb un poder adquisitiu més elevat, que pertany a les classes socials benestants que no necessiten dels serveis públics per tenir una qualitat de vida acceptable perquè se'ls poden pagar en el sector privat. Aquestes polítiques de dretes no beneficien la majoria.

Aconseguir un consens social majoritari en el manteniment i la millora dels serveis públics, per sobre de la reducció dels tipus impositius i la distribució eficient dels recursos són les bases de la sustentació, a llarg termini, de l'Estat de Benestar.

Línies estratègiques per a la consolidació i l'ampliació de l'Estat de Benestar i el suport a les famílies:

Salut

La salut és l'aspecte de la vida de les persones més preuat. És alhora un àmbit on les diferències socials poden tenir un impacte més dramàtic i injust. Per tant, la política de salut és un instrument de primer ordre per a la cohesió social i el benestar de la ciutadania. Els socialistes fem de la persona l'eix del sistema sanitari públic, i de la promoció, la protecció de la salut i la prevenció de les malalties, els principis que l'inspiren.

Malgrat els esforços pressupostaris i d'acció de govern encara existeixen mancances a cobrir, especialment en l'àmbit de l'accés als serveis sanitaris (reducció de llistes d'espera) que porten a certs col·lectius a optar per la provisió privada de serveis, no per qüestions d'excel·lència assistencial en l'àmbit públic, sinó per millorar l'accés. Fidelitzar aquests col·lectius al sistema públic a través de l'aposta per un sistema sanitari de qualitat és transcendent per mantenir la credibilitat i sostenibilitat en la sanitat de responsabilitat pública a mig i llarg termini. Una sostenibilitat que passa per un finançament adequat en el marc del nou context financer que es derivi de l'aplicació del nou Estatut d' Autonomia. Cal recordar que el sistema sanitari d'inspiració federal que seguim defensant, és un capital positiu que ha permès millorar els indicadors de salut i que ha garantit la convergència entre les CCAA en l'àmbit de la salut.

El PSC ha de renovar el seu compromís per corregir les deficiències del sistema sanitari augmentant la despesa pública sanitària, mantenint la riquesa del capital de la nostra comunitat científica tot creant espais d'atenció sanitària integrals i integrats, amb perspectiva transversal i millorant els ja existents. Volem apostar per un sistema sanitari amb garanties d'accés universal (que vetlli per l'equitat social i territorial) i basat en criteris de qualitat i eficiència en l'ús dels recursos públics.

Educació

Pels i les socialistes l'educació és un dret bàsic de tota la ciutadania. L'educació és també una estratègia prioritària per garantir un progrés social i econòmic dins d'un context de creixent competitivitat a nivell mundial i l'entrada en una nova societat de la informació. Tot plegat

suposa noves oportunitats i reptes per a l'educació, la formació i la capacitat i l'accés al mercat laboral.

L'educació ha d'acomplir també una funció social; garantir la cohesió i el desenvolupament i la igualtat d'oportunitats, tot incorporant la diversitat social i cultural de la nostra societat. Els i les socialistes hem de continuar vetllant perquè mantingui el seu caràcter universal, gratuït, laic, democràtic, coeducatiu, científic i integrador, tot dintre d'un sistema educatiu de qualitat, i de recerca de l'excel·lència. Per aconseguir-ho, és imprescindible implicar a més dels sectors educatius, al conjunt de la societat.

Ocupació

Els i les socialistes refermen el nostre compromís de crear més ocupació i de més qualitat, d'aconseguir un mercat de treball integrador i la creació d'una societat basada en el coneixement, que garanteixi el dret universal a un treball de qualitat. Defensem les prioritats polítiques marcades per l'Agenda de Lisboa: canvi i adaptabilitat; igualtat de gènere; mobilitat laboral; i una xarxa eficaç de serveis d'ocupació públics de qualitat.

Habitatge

La possibilitat de gaudir d'un habitatge digne és un dret de totes les persones, reconegut a la Constitució i a l'Estatut que els i les socialistes reconeixem com a prioritat. El context actual del mercat de l'habitatge, amb elevats preus i manca de sòl a algunes zones del país, ha posat posant en qüestió l'accés a l'habitatge per a amplis sectors de la societat amb baixos nivells de renda: joves, gent gran, famílies monoparentals, persones immigrades i en general aquells que es troben en risc d'exclusió social.

En conseqüència és una prioritat política la millora de l'accés a l'habitatge per als col·lectius abans esmentats, especialment per als joves, la millora de les condicions del parc d'habitatges, de l'allotjament de la gent gran i les persones amb diversitat funcional, tot prevenint l'exclusió social residencial, i garantint un habitatge digne i adequat per a les famílies mal allotjades.

Nous usos del temps

Els i les socialistes, per fer possible la societat del benestar en termes d'igualtat, hem de proposar un ventall de polítiques socials que permetin conciliar i fer un ús del temps equilibrat i racional, per a homes i dones, que faci possible conciliar feina, família, oci i cultura.

Els àmbits per a aquesta conciliació són diversos del punt de vista social i dels drets parentals, o d'atenció a les persones dependents. Cal aprofundir en la sensibilització social, ja que no només amb mesures legals o fiscals serà possible fer-ho, per tal que l'organització del temps de les persones i les famílies no estiguin rígidament condicionades pel temps de treball. Hem de fomentar un nou contracte social que permeti a les dones una nova posició en l'àmbit públic i als homes una nova posició en l'àmbit privat.

Caldrà en aquest sentit, un conjunt de serveis públics adaptats i pensats per a una nova concepció de l'ús dels temps; escoles bressol, nous horaris pels serveis i els espais públics, serveis per a l'autonomia personal, etc.

Emancipació dels joves

En la concepció que defensem els i les socialistes de ciutadans i ciutadanes lliures, autònoms i solidaris, és fonamental garantir el procés d'emancipació dels joves en termes d'igualtat i qualitat de vida.

Tota la joventut ha de tenir la possibilitat de passar a la vida adulta amb una formació acadèmica adequada, amb igualtat d'oportunitats en l'accés i desenvolupament, i que garanteixi una correcta transició al món del treball.

S'han de desenvolupar mesures legals i polítiques d'ocupació que evitin que els i les joves pateixin una discriminació laboral que paguen en termes d'atur, temporalitat, baixos salaris, sinistralitat i una deficient formació contínua.

L'habitatge ha esdevingut una barrera determinant per impedir un procés normal d'emancipació dels i les joves. La promoció pública d'habitatges, especialment de lloguer, ha de continuar sent prioritària per facilitar els inicis dels projectes vitals de milions de joves.

Els i les socialistes haurem de facilitar que aquestes polítiques es dissenyin i executin amb la participació dels joves i els moviments associatius que els representen.

Velleza

L'augment de l'esperança de vida, però molt especialment de la vida activa de la gent gran, i dels valors socials vigents, suposa un canvi en el mateix concepte de gent gran. Un canvi que planteja un repte importantíssim que les administracions públiques han d'assumir i que els socialistes assumim com a propis.

Haurem de continuar treballant per tal de garantir un bon sistema de protecció social, amb mesures que incideixin en la millora sistemàtica de les pensions que l'Estat retribueix als beneficiaris i beneficiàries d'aquestes.

Però s'haurà d'abordar el nou paper de la gent gran, no només des del punt de vista de la millora i dignificació de les prestacions econòmiques i dels serveis socials i sanitaris, sinó pel que suposa l'aparició d'un col·lectiu de ciutadans i ciutadanes capaços, amb experiència, formació i cultura, actius i amb capacitat d'iniciativa, que obliga a revisar la concepció, tipologia i característiques dels serveis oferts a les persones grans, però també d'allò que aquest col·lectiu emergent pot encara aportar a la comunitat, a les empreses o als propis serveis públics.

L'autonomia personal

Defensem que el suport a l'autonomia de les persones esdevingui un nou dret social, el dret a poder desenvolupar una vida digna i sense dependències. Quan parlem d'autonomia personal pensem en la gent gran, que és el col·lectiu més afectat i creixent, però per als i les socialistes l'autonomia personal s'ha estendre a les persones amb un alt nivell de discapacitat intel·lectual, psíquica o física, amb malalties cròniques invalidants.

Hem de fomentar totes aquelles actuacions legislatives i de govern que garanteixin aquest dret, en especial per determinats col·lectius que presenten majors dificultats per assolir un nivell mínim d'independència, d'integració i participació social, així com les eines necessàries per fer front a l'estigmatització que encara pateixen.

És l'anomenat quart pilar de l'estat del benestar que necessita un important esforç econòmic dels governs i per tant del conjunt de la societat, i que esdevé un nou sector professional especialitzat i de qualitat.

4. EL NOU IMPULS DEL PSC

I. Modernitzar el nostre discurs, agenda i llenguatge: proporcionar un relat entenedor i un horitzó engrescador

El PSC és el partit del qual se senten més propers la majoria dels catalans i les catalanes, tant des del punt de vista ideològic, com del punt de vista del grau d'identificació nacional.

La majoria se sent molt pròxima a les nostres idees però podem millorar molt la nostra capacitat de relació amb la societat i d'atracció envers sectors que se senten propers al nostre projecte.

Estem convençuts de ser el partit que millor representa les aspiracions de les classes populars de tot Catalunya, així com la garantia de progrés per al conjunt de la societat, però som conscients també que hem d'iniciar un procés de renovació que requereix també modernitzar el nostre discurs.

La reflexió sobre les prioritats, l'agenda i el nostre discurs vol transmetre el missatge a la ciutadania de què el PSC vol ser un instrument de mediació entre la política i la ciutadania, guanyant la seva credibilitat, la seva confiança i la seva complicitat.

Últimament hem pogut observar certs símptomes de desafecció entre política i ciutadania. Paradoxalment, en el moment de més progrés i més expectativa de millora social, és quan s'han produït les senyals més clares d'aquesta minvant sintonia:

- L'abstenció i desmobilització de certs sectors de l'electorat, especialment entre les classes populars, així com un cert cansament electoral.
- Els canvis socials i la manca d'adaptació dels partits a la nova realitat.
- La falta de concreció i d'eficàcia sobre problemes que preocupen a la ciutadania i que estan marcant l'agenda social: immigració, habitatge, sous, mobilitat, etc.

Els ciutadans i les ciutadanes estan donant senyals de patir els problemes derivats dels canvis socials i és per això que cal no només resoldre els problemes sinó ser capaços de dissenyar la societat del futur a partir d'un discurs clar i valent, capaç de fixar les regles i el terreny del debat, de fixar l'agenda, de prendre la iniciativa, de ser atractiu per molts sectors socials, especialment d'aquells que viuen del seu treball i aquells que aspiren a fer-ho. Catalanista, obert, integrador, respectuós dels diversos graus d'identificació nacional dels ciutadans i les ciutadanes, respectuós del pluralisme ideològic, compromès amb la justícia social, el respecte al medi natural i l'impuls a la construcció d'un ordre mundial just i solidari, fonamentat en el dret i el respecte als drets humans, respectuós de la diversitat cultural i religiosa, laic i capaç d'emocionar, parlant dels problemes quotidians i dibuixant la societat del futur.

II. La relació amb el nostre electorat tradicional

En els darrers deu anys s'han produït nous fenòmens socials, demogràfics, econòmics i culturals que afecten directament a la ciutadania. Concretament, el nostre electorat tradicional s'ha mostrat progressivament més desmobilitzat políticament i electoral. Entre aquests nous fenòmens cal destacar:

Percepció que ha augmentat molt l'esforç econòmic per mantenir el mateix nivell de vida de fa uns anys. La necessitat de 2 sous per unitat familiar per a mantenir la qualitat de vida, els canvis en la posició laboral dels adults per les jubilacions, i les dificultats dels joves per obtenir estabilitat laboral i un salari suficient, ha provocat una sensació d'empobriment relatiu en capes importants de la societat.

La evident desacceleració de l'economia, tant a nivell mundial com a Europa i Espanya, ha de ser molt tinguda en compte en tant que afecta directament a aquells que menys tenen, o no tenen de tot.

Percepció de disminució de la qualitat dels serveis públics. El canvi en l'estructura social, i l'entrada de nous ciutadans i noves ciutadanes amb nivells de renda més baixos i majors necessitats de serveis bàsics, ha generat noves demandes que s'han hagut de proveir des de les administracions públiques.

Assistim també a un increment de l'exigència ciutadana en relació amb les administracions públiques. La ciutadania no només dona per descomptat que l'Administració ha de proveir un seguit de serveis que garanteixen drets de l'Estat de Benestar, sinó que ho ha de fer amb uns estàndards de qualitat que l'administració no sempre és capaç de complir o que sols serien assolibles a través d'un increment de la pressió fiscal que no té un suport majoritari.

Increment en la sensació d'inseguretat com a conseqüència dels canvis socials i demogràfics, i també de problemes associats al desplaçament dels cossos de seguretat i al tractament informatiu d'aquests problemes. L'ordre i la convivència han passat a ocupar un lloc central en les preocupacions de la ciutadania i molt sovint ens ha faltat discurs, en optar per un silenci prudent, o se'ns ha percebut com a presoners de posicions "bonistes" i poc resolutives.

A més, hem pogut veure com la influència que en l'opinió pública i en l'ànim social pot tenir l'aparició de portaveus de posicions dures, ha generat en moltes ocasions el substrat favorable a les actituds o posicions de caire xenòfob o racista, o si més no, d'intolerància i incomprensió cap al fenomen migratori. Des del socialisme i les posicions ideològiques d'esquerra hem de combatre aquesta percepció.

Moviments demogràfics de fons, més enllà de l'evolució natural de naixements i defuncions: desplaçaments importants als pobles i regions d'origen, i també desplaçaments des del nucli de la corona metropolitana cap a la perifèria, incloent-hi el sud de la província de Barcelona i el nord de Tarragona, en especial la costa.

El nostre electorat tradicional se sent part íntegra de la comunitat, particip i impulsor dels avenços socials. Creiem en la necessitat d'articular un discurs que emmarqui totes les seves inquietuds i pugui oferir una resposta clara, nítida i de confiança en el futur més pròxim.

III. Representar millor la cultura del treball, els seus valors i les seves noves expressions

En el marc dels canvis que han afectat el nostre electorat tradicional, cal assenyalar de forma específica la profunda transformació que ha patit el món del treball com a conseqüència de diferents fenòmens d'ampli abast:

Canvis en l'estructura productiva. S'han produït processos de deslocalització i tancament d'empreses, així com una progressiva terciarització de l'economia, que ha generat una sensació d'incertesa i també de canvi real en la pròpia posició social.

Aquests canvis han tingut conseqüències polítiques en la mesura que les necessitats, les motivacions, els projectes de futur, i el comportament electoral dels treballadors i les treballadores en actiu no és el mateix que el dels prejubilats i les prejubilades, ni el d'un assalariat o assalariada és el mateix que el d'un treballador o treballadora autònoma.

Però aquests canvis també han posat de manifest la incapacitat estructural dels poders públics per conduir la transformació productiva, de manera que la incertesa laboral en amplis sectors de

la indústria tradicional s'ha convertit en desafecció en relació a la capacitat de la política de resoldre els problemes.

Canvis en el mercat laboral conseqüència de la immigració. El creixement econòmic dels darrers deu anys i el creixement exponencial de la força laboral immigrant, ha generat una major mobilitat social entre els treballadors autòctons, que han accedit a treballs més qualificats o han tingut la oportunitat de crear les seves petites empreses contractant treballadors immigrants.

En un futur caldrà estar atents per comprovar si es produeix mobilitat social també entre la població immigrada o anem a un model de mercat de treball dual. Alhora, haurem de considerar la plena incorporació d'aquests nous treballadors immigrants a la nostra base social i electoral.

Creixement exponencial dels treballadors autònoms a partir, principalment, de treballadors que són "expulsats" de les plantilles tradicionals o treballadors que estableixen petits negocis que tenen bàsicament un client important, fruit del canvi del model productiu i de la flexibilització de les relacions laborals. Aquestes dues noves formes de treball autònom se sumen al concepte i perfil clàssic d'autònom.

Aquest col·lectiu, que procedeix majoritàriament de la classe treballadora, no se sent reflectit en el discurs, ni està articulats organitzativament, ni sent que hi hagi polítiques específiques adreçades a ells, tot i que recentment s'hagi aprovat l'Estatut de l'Autònom.

Conseqüències

Aquests fenòmens han tingut, en alguns casos, conseqüències contradictòries. En el món del treball hi ha un sector que s'ha vist afavorit per l'evolució de l'economia d'aquests darrers deu anys, ha prosperat socialment, i en ocasions, ha adoptat pautes polítiques més conservadores.

Però també n'hi ha un altre que s'ha vist clarament perjudicat per la precarització del treball i es troba en competència laboral directa amb la nova immigració. Entre els segons, cal destacar les conseqüències negatives que estan patint moltes famílies treballadores.

El canvi en l'estructura productiva i l'estancament dels salaris han afavorit la plena incorporació de la dona al mercat de treball, amb conseqüències directes en l'estructura familiar.

És un fet contrastat que el diferencial amb Europa, en l'edat d'emancipació, encara és elevat i que els i les joves tenen dificultats certes per poder establir-se pel seu compte, abans dels 30 anys, fruit bàsicament del preu de la vivenda, i la precarització o la inestabilitat laboral.

En aquest sentit, els canvis han provocat el que podríem anomenar com "el malestar de les famílies" i especialment de les dones. La necessitat de les famílies d'incrementar el nivell d'ingressos per l'evolució dels preus i els salaris en els darrers 15 anys, ha determinat una nova estructura familiar per a les persones d'entre 30 i 50 anys. Els dos membres de la parella treballen i han de gestionar vida laboral i familiar compartint les feines de casa, l'educació dels fills i, en molts casos, atenent a situacions de dependència de la gent gran de la família.

Aquest nou escenari intrafamiliar és clarament d'estrès per les dificultats per a la conciliació, el sacrifici en la carrera professional majoritàriament de les dones, i està en la base d'un malestar col·lectiu en la vida quotidiana. Hi ha, en part, una demanda de comprensió i de mesures que alleugereixin aquest malestar de les famílies. Mesures que vindran amb el suport a les persones en situació de dependència, però que s'hauran de complementar amb d'altres relatives a l'educació preescolar i extraescolar, en el lleure, en la flexibilització dels horaris i el suport a les famílies, en ocasions via prestacions econòmiques.

Els i les socialistes ens proposem endegar un avenç en el nostre discurs per adreçar-nos de forma més directa a les famílies treballadores del nostre país amb l'objectiu d'oferir respostes i millors solucions als seus problemes.

IV. Obrir espais a nous protagonistes

En els darrers anys, fruit del canvi demogràfic i de les noves generacions de catalans i catalanes, la base social de Catalunya s'ha eixamplat, amb nous perfils que tenen noves demandes. El PSC s'ha d'obrir als nous protagonistes que han sorgit en el món econòmic i social, per tal d'incrementar una base de suport electoral, que ja és molt plural i que incorpora des de sectors de treballadors tradicionals fins a autònoms, professionals i petits empresaris.

En primer lloc, necessitem fer un esforç per arribar a una nova generació, la del baby-boom dels 70, que comença a tenir responsabilitats en el món del treball, de l'empresa, dels moviments socials, i de la creació. És una generació àmplia, de gairebé un milió de catalans i catalanes d'entre 30 i 40 anys, que sovint mostra pautes de participació política menys intenses que les generacions anteriors. Aquesta nova generació de catalans i catalanes, ben formada, sense complexes identitaris, i amb relacions personals i afectives amb altres pobles d'Espanya, és una generació que s'ha convertit ja en la més desitjada des d'un punt de vista comercial, com demostren infinitat d'anuncis publicitaris que s'hi adrecen de forma explícita, però que no es mostra, al menys pel que fa a les cites electorals, especialment motivada políticament.

En segon lloc, les dones són progressivament més protagonistes de la vida política, econòmica i social.

Els avenços per posar la meitat de la població en un nivell d'igualtat amb l'altra meitat estan progressant a Catalunya i a Espanya. La tasca legislativa, precedida d'una gran tasca social durant anys, amb reivindicacions històriques, està fent que, any rere any, el paper i la posició de la dona a la societat, a la família i a la política vagi millorant. Però no només amb lleis s'aconsegueix la instauració d'una mentalitat col·lectiva destinada a considerar la dona com igual en tots els àmbits i aspectes. La pressió i conscienciació social, la tasca de les entitats, de dones anònimes, han estat i són la punta de llança de la veritable revolució sociocultural dels últims anys.

S'ha progressat molt, però hem de seguir treballant per aplicar les polítiques i prendre les decisions que eliminin un deute històric vers les dones. El PSC, com a partit d'arrel i conviccions feministes, aposta per situar el protagonisme de la dona com un dels seus eixos ideològics més importants, amb la eliminació de rols masculistes de la societat, la protecció de les situacions de desemparament i violència, i amb la promoció de polítiques d'igualtat a tots els nivells.

I, en tercer lloc, tenim la voluntat d'apropar-nos als nous protagonistes provinents de la nova immigració. En els darrers anys s'han instal·lat a Catalunya més de mig milió d'adults joves, molts amb les seves famílies, que no només treballen com assalariats sinó que han començat a crear les seves pròpies empreses.

Aquesta immigració emprenedora que crea riquesa i nous llocs de treball i que formarà ben aviat una nova classe mitjana, s'ha d'integrar políticament al país i afavorir la integració del conjunt de treballadors i treballadores immigrants.

Aquesta obertura a nous sectors, que ja s'està fent amb la incorporació de persones provinents d'aquests sectors al govern o a les estructures del partit, volem que es produeixi també de forma massiva entre la militància.

El PSC ha experimentat un procés de renovació progressiva dels responsables de les seves estructures territorials i sectorials, però sense incorporar de forma massiva nous militants que siguin la base d'aquestes noves incorporacions. Aquest haurà de ser, per tant, un objectiu pels propers anys.

V. La relació amb els i les joves

Els i les joves han de rebre un missatge del PSC en el qual vegin un futur més engrescador, amb possibilitats, amb garanties d'emancipació i on puguin desenvolupar el seu projecte vital. La tendència natural dels i les joves a innovar, a inventar, a produir, i a voler progressar ha de veure en el PSC el partit que més i millor representa els seus desigs i anhels.

L'edat i la participació electoral segueix una pauta constant: els joves voten menys que els adults. Aquest és un fet que només varia quan les eleccions coincideixen en un moment de forta reivindicació social. Si no és així, el sector juvenil, pel seu propi cicle vital, no té lleialtats partidistes i electorals significatives, i la valoració de les institucions representatives és baixa. El seu nivell socioeconòmic determinarà també el seu interès i l'accés a mecanismes de participació política. Això, en part, explica la major abstenció dels i de les joves.

Sense tenir necessàriament una vinculació estable amb alguna organització, els joves participen d'accions polítiques puntuals, tan abstractes com les del moviment antiglobalització o tan específiques com l'oposició a l'ús de l'energia nuclear. I les seves formes de participar i pressionar al poder polític són diferents. Podríem incloure en aquesta categoria accions tan variades com el boicot a determinats productes per raons de consciència, la necessitat de l'estalvi energètic, el reciclatge, la participació en mobilitzacions contra la guerra o sobre l'habitatge, o el recull de signatures a través d'Internet.

El PSC ha de fomentar nous espais de contacte i relació amb els joves fomentant un discurs propositiu que ajudi a superar la cultura del "no". S'ha de transmetre el missatge i fer-ho directament amb els interlocutors. Però també s'ha d'elaborar missatges propis per al col·lectiu. La Joventut Socialista de Catalunya, com a organització juvenil socialista a Catalunya, n'és la principal eina que té el socialisme per apropar-se als joves. La seva estructura, la seva militància i, no oblidem, els seus regidors i les seves regidores (com a representants públics més directes), tenen al seu abast el ser el primer reflex d'allò que els i les joves volen trobar.

El PSC ha de mantenir la política de contacte amb els nous col·lectius socials, especialment els formats per joves. Així com garantir la presència del discurs, del missatge i dels representants polítics i institucionals als centres de reunió de joves (estudiantils, d'oci, de treball, d'associació).

Des del punt de vista dels joves, el PSC ha perdut valentia. Per a molts joves encara és "el partit dels seus pares". No el troben proper. A més, les responsabilitats institucionals fan que el PSC aparegui com a estricte partit de govern, marcat per un excés de conformisme i poruc de prendre posicions fermes sobre temes controvertits. Hem de defugir de la confusió que sovint es crea entre l'acció institucional i la del Partit.

Cal, per tant, que el PSC prengui contacte continuat amb diferents col·lectius juvenils, sovint refractaris a la política que estem portant a terme, però que no faran més que enriquir la visió social de les nostres polítiques i augmentar la nostra capacitat de relació amb col·lectius juvenils.

Ara és el moment d'encertar en els nous missatges. Proposem 3 missatges que centrin l'atenció juvenil: el PSC és el partit de l'habitatge de lloguer; el PSC és el partit de la millora de les condicions laborals i el PSC s'ocuparà de la Universitat.

El PSC ha de liderar la política d'emancipació juvenil i de l'accés a l'habitatge. El discurs dels Habitatges de Protecció Oficial s'acaba, i és necessari plantejar un nou model d'accés a l'habitatge, convertint-nos en el partit model en projectes d'habitatge de lloguer, de recuperació d'habitatges buits. El PSC ha de ser pioner en garantir rebaixes fiscals a aquells propietaris que posin el seu pis en el mercat de lloguer públic i encarir els impostos d'aquells que especulen amb un dret fonamental.

Per una altra banda, si volem continuar defensant els interessos dels treballadors i les treballadores, hem d'atendre també a un sector nombrós i fonamentalment jove, el dels becaris i les becàries dels ensenyaments secundaris i universitaris, i estudiants de Formació Professional, que treballen en condicions molt dolentes i, sovint, sense rebre retribucions econòmiques i amagant necessitats laborals de l'empresa.

VI. Un nou concepte i una nova visió de la gent gran

El principal eix de la renovació del nostre missatge en aquest camp i envers aquest sector de població, és el reconeixement de l'ampliació significativa del nombre de gent gran activa, que hauríem de distingir de la gent gran dependent.

En aquest col·lectiu, format majoritàriament per treballadors i treballadores jubilats, es percep una manca d'atenció per part de les administracions públiques, on podem percebre mancances en aspectes econòmics i socials, i en aquells que fan referència al reconeixement social, la participació i la seva aportació a la societat.

És necessari, per tant, ampliar la visió i fer un canvi d'orientació en les polítiques destinades a la gent gran, per tal d'aconseguir, no només millorar les condicions de vida (pensions, sanitat, els serveis socials, etc), sinó també crear projectes d'actuació socialment útils, pensant en aquestes persones que encara tenen més de 15 o 20 anys d'horitzó actiu.

Així mateix, valorem de forma positiva els aspectes fonamentals de les resolucions del 5è Congrés de la Gent Gran de Catalunya, celebrat a l'octubre de 2006, especialment les que reivindiquen el paper actiu i de participació integral en la societat catalana. Sense entendre aquestes reflexions com una petició maximalista d'allò que es demana per a altres sectors socials, sinó entenent-ho en un pla d'igualtat.

Quines són les raons que fan necessari un nou enfocament envers la gent gran?

- La creixent xifra de gent gran en el conjunt de la demografia
- La millor qualitat de vida en el segment tradicionalment "de fi d'etapa"
- El cabdal d'experiència acumulada
- La fidelitat de l'electorat en aquesta etapa
- Els actuals intents de crear partits, grups o plataformes de gent gran
- Les ganes, experiència, capacitat i temps
- Augment de la participació política dins i fora del partit
- La memòria viva de la nostra història

Com diu l'Estatut de Catalunya; "Les persones grans tenen dret a viure amb dignitat (...). Els poders públics han de garantir la protecció de les persones grans perquè puguin portar una vida digna i independent i participar en la vida social i cultural".

Volem reivindicar la seva implicació col·lectiva i el seu compromís ciutadà, així com la seva presència en la vida política. El PSC reconeix aquesta nova realitat: la gent gran té cada vegada més ganes de participar, i els hem d'incorporar al nostre discurs, al nostre projecte i a la nostra organització, estudiant els mecanismes més adients per traslladar al si del Partit la nova situació vital i participativa de la nova gent gran activa que, ara ja, es dona dins de la societat.

VII. Impuls de la proximitat

La proximitat és un concepte que en general els partits han utilitzat molt sovint els darrers anys; en canvi, no és tant evident que quan parlem de proximitat sapiguem exactament a què ens estem referint. És a dir, la sobreutilització del mot “proximitat” ha implicat una certa vacuïtat del mateix concepte.

No es tracta tant de reivindicar que hem de fer una política de proximitat, sinó reivindicar la concreció, aclariment i diverses accepcions del mateix concepte.

La nostra proposta és englobar el concepte de proximitat en dos grans dimensions, que ens ajudin a separar les diferents implicacions de la paraula proximitat i per tant, a diferenciar les estratègies per poder millorar la seva aplicació.

Proximitat com a estratègia, proximitat com a manera de fer, com a manera de transmetre: ¿quina és la manera de fer política que transmet proximitat?

En primer lloc, la manera d'expressar-se. ¿Més col·loquial vol dir més proper? ¿Fer servir blocs (en general comunicació 2.0) vol dir ser més propers? ¿Fer més política a ‘peu de carrer’ vol dir ser més propers?

Més que proximitat hauríem de reivindicar un llenguatge diferent en parlar de política i potser una diversitat major de portaveus polítics d'un mateix projecte. *Proximitat com a naturalitat en l'expressió, diversificació del llenguatge i presència en els seus àmbits.*

En segon lloc, proximitat com a organització. La proximitat també ha d'arribar a la militància i als generadors d'opinió, introduint elements de debat sobre la conveniència de què la militància s'impliqui més activament en les tasques de difusió del discurs i d'explicació de l'ideari i les propostes programàtiques. *Proximitat com a implicació.*

Proximitat com a contingut (i com a valor)

Quan parlem de proximitat com a contingut estem parlant de practicar una política que no estigui d'esquena a la societat que governa o que vol governar; per tant, una política que correspongui en les seves diferents dimensions als anhels de la ciutadania.

Per aquesta definició és obvi que proximitat és inherent a qualsevol projecte polític... hi ha algun partit democràtic que vulgui viure lluny de les necessitats dels ciutadans i les ciutadanes? La clau és com s'interpreten aquestes necessitats i en la capacitat de satisfer-les.... és això proximitat o és simplement política?

El que sí està clar és que la gent (quan pensa en els seus interessos) vol estar ben representada i també vol tenir uns polítics eficaços i coherents, així com bons sistemes d'informació. Això no implica per tant la màxima de ‘hem de ser més propers i participatius’ sinó una màxima de ser més coherents, més eficients i, en definitiva, dotar al sistema de major democràcia.

Això es tradueix en una major capacitat de retre comptes i avaluar resultats de les polítiques, en més avaluació sobre allò que fem, amb una major coherència en les declaracions, amb una major efectivitat i transparència en la gestió (acceptant els errors, dient NO és possible si no ho és, etc...) i en un llenguatge govern-oposició més honest.

Més enllà de la proximitat, allò que s'ha de reivindicar és un projecte nítid, reduint ambigüitats de definició i d'aplicació. Un projecte amb un llenguatge més coherent i amb uns dirigents que sàpiguen utilitzar els medis per comunicar en una societat com l'actual. Un projecte que, en

conjunt, se sustenti en la coherència i el coratge: coratge que per força implica trencar certes fronteres massa instal·lades en la nostra praxis política.

En aquest sentit, més proximitat, sí, però en forma de més coherència, menys immediatesa, més mecanismes democràtics (interns i externs) i més claredat i coratge en la defensa i concreció del projecte que defensem.

Web 2.0

L'aparició de la web 2.0 ha suposat un canvi en l'espai públic: milers de ciutadans i ciutadanes opinen, dialoguen, debaten i participen a l'anomenada "gran conversa". La web 2.0 amplia els espais de participació i comunicació i els posa a l'abast de tothom.

El gran canvi és la superació d'intermediaris, deixa d'haver-hi un pocs emissors d'informació i opinió. És clau la participació de les persones amb responsabilitats en aquest espai. El PSC ha apostat per la presència a la bloquesfera. Ara hem d'afrontar la política 2.0 amb totes les seves implicacions:

- La política 2.0 no és només escoltar, sinó que permet la construcció de programes en relació i a partir de la gent.
- Les persones tenen un protagonisme més important. Es vol conèixer allò que opina cada responsable.
- Permeten reconstruir la xarxa social.

VIII. Millorar la nostra capacitat de representar els sectors més dinàmics

Necessitem millorar la nostra capacitat de representar més sectors socials, i especialment els més dinàmics.

Bona part de les representacions i del dinamisme social es manifesta, s'organitza i, sovint, es mediatitza, a través dels mitjans de comunicació, especialment Internet, la qual cosa a més d'alterar les regles d'organització, difusió i impacte, també altera el contingut dels missatges, que es tornen més simples i més volubles.

Bona part de les organitzacions de la societat civil tradicional pateixen processos de canvi o de relleu generacional o de pèrdua del paper històric: hi ha nous protagonistes, nous agents, nous lideratges.

Les entitats i associacions tradicionals tenen crisis d'afiliació. La participació, la implicació social es manifesta de formes noves i diferents: les persones sovint no assumeixen adscripcions permanents i eviten l'assumpció de noves responsabilitats.

Les organitzacions de la societat civil tampoc mantenen ja vincles permanents amb els partits, de manera que hem de crear noves complicitats i espais compartits per tal d'establir-hi o mantenir-hi bones relacions.

El Partit massa sovint estableix interlocució amb la societat a partir de les institucions que governem, i no de la pròpia organització.

El Partit ha obert nous espais de participació i contacte amb sectors dinàmics i nous protagonistes amb força èxit: Xarxa Latina, Xabaca, etc. En altres àmbits, però, hem perdut molts referents o senzillament ens en falten o no hem aconseguit mai tenir un liderat o uns referents prou sòlids. Convindria un esforç per homogeneïtzar en els diferents sectors i espais el paper del Partit. Només fruit d'una actuació planificada i d'una estratègia amb recursos – humans – per ser aplicada es pot aconseguir. En aquest sentit, seguirem incentivant la

participació dels militants en el Partit Socialista Europeu a través de la figura de l'activista, que fomenta el desenvolupament d'accions conjuntes amb altres militants socialistes europeus.

Hem d'aconseguir augmentar i millorar el paper del nostre partit i dels nostres idearis, agenda i valors en els agents socials generadors d'opinió i d'iniciativa social.

Al segle XXI la transformació de la societat, l'assoliment dels nostres objectius polítics no es pot fer sense comptar amb la societat civil, adaptant-nos a les formes de ser i d'organitzar-se d'una època de poques filiacions i dogmes, d'alta exigència i poques lleialtats, de consignes fàcils, i de lideratges nous.

Ens marquem els següents objectius

- Potenciar les interlocucions i complicitats amb dirigents d'entitats i societat civil i mantenir una relació de diàleg permanent i proximitat.
- Potenciar la participació de militants i dirigents socialistes en entitats de la societat civil on hi convisquin sensibilitats polítiques diverses.
- Potenciar els vincles amb el món estudiantil –Universitat i FP–.
- Potenciar les organitzacions sectorials i temàtiques, així com la seva funció de canera de professionals del Partit que participaran de moviments diversos en les organitzacions del seu sector.
- Seguir potenciant la participació d'immigrants en la societat civil i en el Partit.
- Crear un grup de treball que analitzi els moviments de protesta i la creació de plataformes i proposi actuacions tant d'estratègia política i comunicativa, com propostes d'àmbit governamental en els diferents nivells de Govern per adaptar i millorar la capacitat d'atenció i coneixement d'aquest moviment.
- Ordenar i dissenyar una estratègia que unifiqui els actuacions comunicatives en nous mitjans de comunicació i presència i participació en mitjans de comunicació.

IX. Escoltar millor la societat i oferir el Partit com a instrument per a debatre i impulsar reformes

L'objectiu de tot partit polític és respondre a les necessitats presents i futures de la societat que vol governar, i la voluntat del PSC és representar a la majoria de catalanes i catalans (aquells i aquelles que tenen veïnatge administratiu a Catalunya, com diu el nostre Estatut).

La pregunta és, doncs, com es copen aquestes necessitats, des del Partit? Les necessitats d'allò que podríem entendre com a societat civil organitzada ja tenen els seus mecanismes de relació amb un partit com el nostre; el problema és com demostrem la voluntat d'escoltar i com demostrem que efectivament sabem escoltar (i per tant, respondre) a sectors no tan organitzats, a sectors emergents, a sectors exclosos i a aquells que pateixen necessitats immediates que sorgeixen de problemes puntuals.

¿Com escoltem doncs a gent que no sap com arribar als partits o que no hi vol arribar?

Intern. Cal que els militants del partit siguin i es sentin els primers protagonistes del debat. Sovint deixem en les direccions, els representants electes o els *think-tanks* vinculats al Partit la redacció de documents, programes o el debat, i no prestem prou atenció a les agrupacions.

Per tant, caldria avançar encara més en els mecanismes de debat i democràcia interna i garantir una major discussió de les idees des de totes les instàncies del Partit.

Extern. El PSC sempre ha fet un esforç en obrir-se més enllà de les seves seves del Partit, de la seva militància i ha innovat amb la col·laboració amb plataformes ciutadanes, estimulades o no des del Partit. Forma part de la voluntat de què el PSC sigui el “*partit plaça, partit àgora*”, el partit “punt de trobada”, que permeti vertebrar a dins i a fora el model de societat i de polítiques públiques per a la majoria de catalanes i catalans.

Per tant, hem de reprendre aquesta voluntat estimulants espais de debat amb sectors professionals i empresarials; promovent xarxes i plataformes ciutadanes de nous catalans i noves catalanes; i garantint la permeabilitat i estimular la presència de militants en tot tipus d'organitzacions sindicals, patronals, entitats cíviues, moviments socials.

El Partit, a més, s'hauria d'intentar anticipar als anhels i les necessitats futures. En aquest sentit, més que escoltar, és important que el Partit sigui un instrument que faciliti el pensament, el debat i la prospectiva.

Els i les socialistes hem de ser receptors de les aspiracions, objectius i demandes dels moviments socials, i canalitzar-les en el sistema de govern; hem d'oferir respostes polítiques de canvi real a les inquietuds que es manifesten, alhora que impliquem als impulsors i les impulsores de les demandes en la recerca de solucions efectives i a llarg termini.

En aquest sentit el PSC, com a partit de govern, ha de buscar suports en la societat per a tirar endavant les seves polítiques de reforma. És amb aquest objectiu que des del Partit cal buscar i treballar els suports socials necessaris per desenvolupar amb eficàcia i la major complicitat social possible l'acció de govern.

X. Promoure campanyes de mobilització social i de participació electoral

En els últims anys de govern del PP a Espanya, i coincidint amb els darrers anys de govern de CiU a Catalunya, es van viure algunes de les majors mobilitzacions socials protagonitzades per la ciutadania. L'esquerra va ser part activa i protagonista d'aquestes mobilitzacions. Des del Partit es va donar suport i es va participar activament en les mobilitzacions contra la reforma laboral, el Pla Hidrològic Nacional, i la Guerra d'Iraq, entre d'altres.

No obstant, des de llavors, la capacitat mobilitzadora ha passat a mans dels sectors conservadors, sobretot en el conjunt d'Espanya. Això no vol dir que l'esquerra hagi perdut capacitat de mobilització, sinó que, degut sobretot a la utilització perversa per part dels sectors més reaccionaris de l'intent de negociar amb ETA, han estat sectors afins d'aquesta dreta els que han protagonitzat de forma molt majoritària les protestes.

Podem dir que hem passat d'anar al carrer per demanar més drets i més llibertats, a veure com des del carrer es volien retallar drets continguts en les reformes impulsades pel govern socialista.

La mobilització social, no obstant, no és coincident amb la xarxa de moviments socials existents, especialment a Catalunya. Ara per ara, també en aquest àmbit, veiem un canvi en la manera de configurar-se i d'organitzar-se d'aquests moviments socials.

En aquesta situació, des del PSC ens proposem articular nous canals de participació que reforcin els mecanismes del nostre sistema de democràcia representativa. Canals que han de prendre com a punt de partida les sectorials del Partit i les seves agrupacions, que s'han d'obrir més als sectors d'activitat que representen, i als barris i ciutats en què realitzen la seva tasca.

Els i les socialistes entenem que els moviments socials han de complementar l'acció dels partits polítics posant nous temes a l'agenda, i els partits han de respondre integrant les demandes concretes en polítiques de més gran abast. Els moviments socials de caràcter proactiu permeten oferir alternatives i respostes a les demandes que van originar el moviment. I el PSC ha de tenir la capacitat per detectar des d'un principi aquestes propostes, per tal de canalitzar-les en el sistema polític i administratiu, i transformar-les en acció política, en propostes de reforma.

Ara bé, aquesta complementarietat s'ha d'explicar. La relació entre uns i altres s'ha d'assemblar a la diferència que fa anys es feia entre el programa de màxims i el de mínims. Els moviments socials demanen el programa màxim i, els governs no sempre estan en condicions d'atendre'l immediatament ni al 100%, tot i que ho han d'intentar i, sobretot, han de saber explicar perquè poden arribar, o han decidit arribar, fins a un punt i no més enllà.

Representativitat i participació

Qui representa a la ciutadania és el Parlament i el Govern. Sembla un axioma senzill però a vegades l'oblidem. Els mecanismes participatius no serveixen per millorar la representativitat, o per augmentar la legitimitat. La participació ha de servir per millorar el servei públic que es dóna, pot ser un instrument de millor gestió pública en un món complex i d'informació universal i immediata. La participació té sentit i utilitat ben entesa, organitzada de forma que el nivell de participació i influència tingui a veure amb la representativitat de qui participa. La participació és un model o un instrument o un valor de la democràcia representativa i la gestió pública, no és una alternativa a la representativitat.

Cal construir la participació a partir d'agents veritablement representatius, i desemascarar l'aprofitament a vegades descarat de la voluntat i la demanda de major participació per part de minories i petits grups. Entendre què els fa aparentar legitimitat, quins mecanismes socials i comunicatius n'expliquen l'èxit i la perdurabilitat, i dotar als moviments autènticament representatius del paper que la societat civil organitzada hauria de tenir al costat del partit que millor els pot representar.

Mobilització

El PSC creu en una societat articulada, heterogènia, viva, i compromesa amb la construcció del nostre entorn. No creiem en la cultura del no. Creiem en el compromís cívic i la participació activa i crítica de la ciutadania, organitzada o de manera individual. Per això creiem en la necessitat de fomentar la complicitat amb els moviments socials progressistes i encetar una nova etapa de major complicitat entre política i ciutadania. La credibilitat dels partits i del sistema polític depèn en gran mesura de la nostra capacitat per transmetre il·lusió, per generar confiança i sinèrgies i perquè se'ns vegi com quelcom no aliè a la quotidianitat.

La necessitat de treballar per una major implicació de la ciutadania en la utilització dels seus drets cívics, amb una implicació especial pel que fa a la participació electoral, no ens ha de fer perdre de vista la urgència de fer el pas previ de recuperar la confiança en el sistema polític i en la política. Hem de parlar un llenguatge entenedor i directe, crear un vincle estret amb la ciutadania i esperonar-la perquè es produeixi un increment de la mobilització i de la sensibilització social. El PSC com a partit, i el Govern com a institució, han marcat aquest eix com un dels més prioritaris a l'hora de plasmar l'acció de govern.

Canvis en els mecanismes clàssics de participació

Amb el creixent individualisme que es va desenvolupant a la nostra societat, a les nostres ciutats i viles, ens trobem amb dificultats per aplicar els mecanismes clàssics de participació i consens a l'hora d'acordar els projectes a desenvolupar.

Els i les socialistes sempre hem defensat l'agrupació de persones al voltant de qualsevol qüestió que sigui del seu interès i que, oferint serveis a la comunitat, completa l'oferta que des de les diferents administracions es posa a disposició de la ciutadania. Això ofereix un marc estable de relació que dona una estabilitat en les relacions, permet tenir identificats els interlocutors i garanteix un treball integral i transversal en el conjunt del territori, independentment del àmbit sectorial al qual faci referència l'actuació.

Aquesta representació col·lectiva, que coneixem com a societat civil organitzada, ha de mantenir-se en el temps, ja que garanteix un compromís estable. Hem de reforçar els vincles amb ella, com a col·laboradora en la consolidació de valors imprescindibles en qualsevol societat lliure i democràtica.

Ara bé, com a governs i proposta política hem d'ésser amatents a una nova realitat, cada vegada més emergent. El fenomen que estem vivint al nostre país de l'"AQUÍ NO", que ja fa temps es viu en altres països, on es coneix com a NIMBY (Not In My Back Yard) (no al meu pati del darrere), fa que cada vegada siguin més comuns l'aparició de "plataformes" o senzillament "activistes" individuals que s'oposen a la realització de projectes en determinats emplaçaments. Habitualment no es mostren contraris a la "cosa" sinó a la seva ubicació, massa propera a la seva residència, o que afecta directament els seus interessos. No qüestionen l'equipament, el servei o la infraestructura, sinó que senzillament no la volen a prop seu. Això mostra, en ocasions, un alt nivell d'insolidaritat amb la comunitat i una falta de consideració cap a les capes més desfavorides de la nostra societat.

Característiques comunes d'aquestes plataformes solen ser una falta de representació de les associacions tradicionals i, per tant, busquen la interlocució directa amb l'Administració. Neixen i moren amb el projecte. En ocasions, són fàcilment manipulables per formacions polítiques a l'oposició.

Hem de ser capaços de trobar l'equilibri en les relacions amb aquests "dos móns". Sense deslegitimar la societat civil organitzada, tenir capacitat d'anticipació a la generació de conflictes amb mecanismes que ens permetin detectar, abans que es produeixin, els focus d'interès que poden desestabilitzar i/o posar en qüestió l'acció de govern.